

naša komuna

III 78122

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA
SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA VIČ-RUDNIK

LETO II. LJUBLJANA, 1. JANUARJA 1962 ST. 1

LETNA SKUPŠČINA ORGANIZACIJE LMS NAŠE OBČNE

DELO NAŠE MLADINE

V nedeljo, 11. decembra, je bila v Tobačni tovarni letna skupščina organizacije LMS naše občine. Mladinci so v pestri razpravi, ki je zajela domala vsa področja mladinskega udejstvovanja, kritično ocenili delo svojih aktivov in delo občinskega komiteja ljudske mladine.

V občini je 43 organizacij LMS, v katerih je zajetih okrog 4200 mladincev, ki so včlanjeni v enajstih organizacijah v podjetjih, sedmih šolskih, devetih vaških in štirih organizacijah LMS pri stanovanjskih skupnostih. Ta pestrost mladinskih organizacij je povzročila obilico težav v delu občinskega komiteja, ki so bile še bolj vidne, ker je bilo aktivnih le nekaj članov sekretariata. Komisije, ki bi morale reševati vso problematiko mladine, pa so spale. Vprašanje, ali so se člani lanskoletnega mladinskega komiteja zavedali, da ni njihova funkcija zgolj častna, se nam ob takem stanju v občinskem komiteju, kar samo poraja. Mladinski aktivisti, ki bi se moral čutiti odgovornega za vsa dogajanja med mladino, bodisi v občini, podjetju ali na šoli, se ne sme izgubljati v pozabljanju, temveč bi moral odkrito pokazati in reševati vse probleme, ki tarejo našo mladino. Tako naši sestanki ne bodo več sahoparni in moreči, naše organizacije pa se bodo prenehale izživljati zgolj v športu in plesih. Potrebno je vskladiti zabavo z izobraževanjem in najti primerne oblike dela, da ne bo trpelo ne eno ne drugo. Šele ideooško izobražen in družaben mladinec bo pripomogel k pestrosti mladinskega dela.

Zanimivo je, da v podjetjih, kjer so se mladinci najbolj uveljavili v organizaciji družbenega upravljanja, ni mladina skoraj nikoli govorila o delu svoje gospodarske organizacije in o lastnih gospodarskih organizacijah.

Ali mladi član delavskega sveta ni več mladinec? Potem ni čudno, da se manjša število mladih članov delavskih svetov.

Lagodnost vodstev mladinskih organizacij v podjetjih, malo pomoči od ostalih organizacij v podjetju in premajhno zanimanje občinskega komiteja LMS za življenje in delo svojih aktivov so povzročili, da so mladinske organizacije v podjetjih večinoma živovarile.

Docela drugače je v mladinskih organizacijah na šolah in pri stanovanjskih skupnostih, kjer je bilo delo izredno pestro in plodno. Še posebno velja to za naše najmlajše člane, dijake osemletk, ki so letos pokazali največ prizadevnosti. Oblike dela so bile tako raznolike, da je lahko skoraj vsak mladinec našel svoje interesno področje. Krožki, klubi mladih in debatne ure so prikazali zavirljive uspehe.

Kot uspeh lahko štejemo tudi letošnje mladinske delovne brigade, ki jih je letos prvič organiziral občinski komitej LMS, in so dosegle lepe uspe-

he, čeprav ni bilo kadrov za vodstvo brigad.

Mladinska organizacija v naši občini dosega kljub občasnim spodrslijajem vedno večje uspehe. V sodelovanju z ostalimi družbenimi organizacijami vzgaja in uči našo mladino, zato ji je potrebna materialna in moralna pomoč.

Uredništvo „Naše komune“ želi
vsem svojim bralcem in prebivalcem občine Vič-Rudnik
srečno novo leto 1962

SREČNO NOVO LETO!

Stopamo v novo leto, polni velikih teženj in želja v prihodnosti. In oziramo se na pot, prehojeno v preteklem letu: ocenjujemo, kaj vse smo že storili, katere želje smo že uresničili in česa nam še ni uspelo, pa bomo morali storiti jutri. Pri tem ugotavljamo, da je bilo preteklo leto zelo razgibano, da so bili storjeni veliki naporji vse naše socialistične skupnosti za ustvarjanje lepšega življenja doma in v svetu. Da, tudi v svetu. Napori naše domovine za ohranjanje miru pomenijo velik prispevek težnjam milijonov po vseh kontinentih, da bi se zmanjšala nasprotja, ki ustvarjajo grozečo nevarnost za obstoj človeštva. Nasprotja v svetu, ki so v blokovski politiki našla najugodnejša tla za zaostrovanje, so v preteklem letu privedla do vrste kritičnih momentov. Hladna vojna je nesluten razvoj znanosti in tehnike podredila predvsem iskanju najpošastnejših uničevalnih sredstev. Sistem oboroževanja je dal sredstva z grozotno uničevalno močjo v roke zelo malo odgovornim ljudem. Nosilci sistemov, ki slonijo na izkoriščanju posameznikov ali narodov, spoznavajo, da jim močnejša želja množic po napredku vse bolj izpodkopava korenine. Pripravljeni so storiti vse, da bi ta napredek zavrl, da bi si podaljšali svoj dosedanji položaj. Težnja po tem napredku pa izbija povsod: v boju proti najrazličnejšim oblikam kolonializma, za svobodo in neodvisnost, v stremljenju po odpravljanju krivičnih razlik med ekonomsko razvitimi in zaostalimi državami in enakomernejšem razvoju proizvodjalnih sil, v boju za nove družbene odnose, za uveljavljanje človekove osebnosti ter lastnega odločanja o svojem delu in življenju, v težnji po enakopravnih odnosih med narodi in državami. Predvsem pa se ta težnja kaže v naporih za utrditev miru. Ne miru za vsako ceno kot odraza kapitulacije, ampak pošte-

nega miru, ki bi omogočal pot napredku in ki bi dajal človeštvu trajnejše in boljše perspektive.

Tem naprednim težnjam je dajala naša domovina svoj dostojen delež. Dajala s svojo jasno politiko aktivne mednarodne koeksistence, dajala s svojim razvojem in uspehi tega razvoja. Dosledna podpora vsem naprednim stališčem v najrazličnejših mednarodnih forumih in v raznih mednarodnih srečanjih, nenehna pobuda za afirmacijo naprednih teženj in za vse močnejše uveljavljanje progresivnih sil v urejanju mednarodnih problemov, dajala z ekonomsko pomočjo zaostalim državam kot enakopravnim partnerjem. Poseben pa je bil delež naše domovine in osebno tovariša Tita pri tako mogočni in enotni manifestaciji volje za aktivno sodelovanje pri urejanju mednarodnih vprašanj za interese miru in napredka, kot je bila Beograjska konferenca. Skušali so jo preprečiti s političnimi in gospodarskimi grožnjami, celo atomsko bombo so preizkusili na dan njenega začetka. Toda načela Beograjske konference so bila močnejša, vse grožnje niso mogle zmanjšati odločne volje in enotnih stališč za mir in napredek tako velikega števila predstavnikov držav z najrazličnejšimi družbenimi sistemi. Beograjska konferenca je odprla novo poglavje v zgodovini mednarodnih odnosov, poglavje vse večjega uveljavljanja doslej neupoštevanih, blokovsko nevezanih držav, poglavje, ko se je moralna moč malih, a mnogih, postavila po robu megatonskemu pritisku. Če sta oba bloka še mislila, da je Beograjska konferenca samo trenuten plamen nepreračunljivega navdušenja mladih, v glavnem komaj osvobojenih držav, ki so jih še vedno smatrali kot rezervo za oba bloka, jim je konkretna nadaljnja politična akcija, predvsem pa nastop izvenblokovskih držav na XVI.

stop izvenblokovskih držav na XVI. te iluzije povsem izbil.

In kaj daje naši domovini ugled in zaupanje, da lahko toliko prispeva k takšnemu razvoju v svetu?

Predvsem to, da se njena dejanja ne razlikujejo od njenih besed. Načela, za katera se zavzemamo v mednarodnih odnosih, uspešno preizkušamo v naši vsakodnevni praksi pri poglobljanju socialističnih družbenih odnosov. Uspehi, ki jih vsak naš delovni človek dosega vsak dan na najrazličnejših področjih družbene ustvarjalnosti, predstavljajo osnovo tisti mogočni moralni sili, ki je dala naši domovini v njenih stremljenjih po miru in napredku tisto mesto in ugled, ki ji resnično pripada. V nas samih, v vseh nas, v našem delu in naših uspehih je moč in ugled naše domovine.

Zato naj tudi novoletno voščilo velja našemu delu in nam vsem.

S. Vošnjak

V novem letu 1962

ŽELIJO MNOGO USPEHOV
IN NOVIH DELOVNIH ZMAG

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR,
OBČINSKI ODBOR SZDL,
OBČINSKI KOMITET ZKS,
OBČINSKI SINDIKALNI SVET,
OBČINSKI KOMITE LMS
LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK.

NAŠI NOVOLETNI RAZGOVORI s predstavniki ljudske oblasti in organizacij

Predsednik ObLO Ivan Rome

Tovariš predsednik! Za našo komuno predstavlja poseben pomen premajhna razvitost proizvodnih sil glede na število prebivalstva naše komune, zato le-ta ne more zagotoviti v celoti niti vseh najnujnejših potreb po splošnih komunalnih in drugih družbenih službah.

Če upoštevamo, da je ustvarjanje materialne osnove v dokaj nerazviti komuni vprašanje časa, vas naprošamo, da nam v osnovnih obrisih poveste, kakšna je perspektiva naše komune v nadaljnjem razvoju krepitve materialne osnove?

Po obsežnosti sodi naša komuna med največje v republiki, saj meri 52.220 ha, po trenutni gospodarski moči pa med srednje razvite komune.

V občini, ki šteje 52.226 prebivalcev je 30.687 aktivnih, dela zmožnih državljanov, od katerih je zaposlenih v gospodarskih organizacijah, ustanovah in pri zasebnih obrtnikih 18.825, v privatnem kmetijstvu in svobodnih poklicih pa 11.862. Od 18.826 produktivnih državljanov, ki so zaposleni v gospodarskih organizacijah, ustanovah in pri privatnih obrtnikih, je zaposlenih na območju občine 11.522, izven območja pa 7303. Ti pokazatelji zaposlenosti naših državljanov, prebivalstva pa veliko število zaposlenih izven območja občine, nam jasno kažejo, da ne moremo zaposljevati vseh občanov zaradi slabo razvitega industrijskega potenciala; zato bo najvažnejša naloga družbenih organov in občinskega LO, da v perspektivnem razvoju s skupnimi naporimi pospešimo pridobivanje novih proizvodnih kapacitet.

Za hitrejši gospodarski razvoj komune so podane vse možnosti. To bomo dosegli z razširitvijo že obstoječih (Tovarna vijakov, Utensilia, Ilirija, Splošno ključavničarstvo, Tekstilka) in gradnjo novih proizvodnih kapacitet, saj žele nekatere gospodarske organizacije iz drugih ljubljanskih občin dobiti lokacijo za novogradnje in razširitev prav na našem območju. Tako se bo že v bližnji prihodnosti preselilo v našo občino več industrijskih in obrtnih podjetij, ki bodo znatno okrepila proizvodno kapaciteto naše občine.

Poleg že nakazanih možnosti za dvig naše gospodarske moči pa ne smemo pozabiti na velike možnosti za razvoj turizma. Za to se že pripravljajo načrti za gradnjo rekreacijskih centrov na Krimskem področju in drugih primernih krajih, za kar bodo potrebna precejšnja finančna sredstva. Ker pa dvig rekreacijskega turizma ni samo interes naše občine, ampak vsega mest-

nega področja, bo tudi financiranje gradnje teh turističnih objektov ne samo skrb nas, temveč bodo v ta namen najeti krediti iz družbenih investicijskih skladov višjih teritorialnih enot.

Kljub temu, da naša občina štejemo za mestno, je pretežni del področja kmetijski, saj je, od celotne površine 52.220 ha, obdelovalnih površin 27.984 ha, gozdov pa 22.453 ha. Perspektivni razvoj kmetijstva predvideva v naslednjih petih letih povečanje proizvodnje za 56% glede na realizacijo leta 1960. Predvideni porast proizvodnje temelji na povečanju proizvodnje družbenega sektorja in kooperacijske proizvodnje. Za zagotovitev predvidene proizvodnje je pogoj, da bodo vsklajeni splošni družbeno-ekonomski činitelji, dobro organizirano delo zadržnih organizacij z njihovo strokovno službo, večja specializiranost proizvodnje ob upoštevanju naravnih in tržnih pogojev, zagotovitev materialnih in finančnih sredstev, razvijanje različnih oblik kooperacijskih odnosov z individualnimi proizvajalci itd.

V naslednjih letih predvidevamo, da se bodo površine družbenih gospodarstev razširile z dokončno arondacijo zemljišč SLP, z nakupom in zakupom zemljišč. Na ta način bomo povečali obdelovalna zemljišča družbenega sektorja od sedanjih 9% na 23% vseh obdelovalnih površin. Te površine pa bodo z nadaljnjimi melioracijami in hidromelioracijami sposobne za večjo kmetijsko proizvodnjo.

Ugodnejši razvoj gospodarstva v letu 1962 in v prihodnjih letih pa bo posledica uvajanja novega gospodar-

Sekretar ObKZKS Slavko Inž. Jakofčič

O odpravljanju in premagovanju subjektivnih slabosti v Zvezi komunistov ter o pojavih nerazumevanja in prilagajanja novim, neizogibnim spremembam v vlogi in načelu delovanja komunistov v novem gospodarskem sistemu je bilo v razpravi na peti seji našega občinskega komiteja ZKS precej kritičnih pripomb.

V nadaljnjem izpopolnjevanju metod dela naših organizacij ZK postaja vse bolj poglobljeno vključiti člane ZK še bolj v sredino vseh družbeno-političnih in idejnih gibanj in doseči, da bodo do njih pokazali še bolj aktiven odnos. Člani ZK bodo morali prav gotovo v večji meri spremljati in razvijati socialistične odnose povsod, kjer živijo in delajo, in se zavzemati za njihovo uresničitev. Vse to pa zahteva nenehno idejno delo in več zavesti pri nekaterih članih ZK. Kaj menite o tem?

Ze samo vprašanje odgovarja na nekatere aktualne probleme iz dela Zveze komunistov. Občinski komitej dela že dalj časa na tem, da bi člani Zveze komunistov doumeli globoke spremembe v našem družbenem življenju in temu prilagodili svojo aktivnost. Nekateri naši člani radi pozabljajo, da smo v šestnajstletnem obdobju po revoluciji dosegli pomembne uspehe, ne samo na gospodarskem, temveč tudi na področju družbenih odnosov. Zveza komunistov še posebej podpira razvijanje teh odnosov v smeri aktivnega sodelovanja čim širšega kroga občanov v družbenih organih. Te stvari niso nove. Ugotavljamo pa, da nekateri vodilni tovariši, med njimi tudi naši člani, premalo upoštevajo vlogo družbenih organov in s tem za-

skega sistema, ki stimulira zmanjšanje poslovnih stroškov in višjo produktivnost dela itd. Ta sistem je že letos pokazal velike prednosti, saj je razmerje delitve dohodka med podjetjem in pa družbo za delovne kolektive veliko bolj ugodno, tako da je gospodarskim organizacijam ostalo precej več sredstev za sklade, ki jih bodo lahko porabili za razširitev proizvodnih kapacitet in za izgradnjo osebnega in pa družbenega standarda proizvajalcev.

Pričakujejo se tudi predpisi, na podlagi katerih se bodo plačevali prispevki iz osebnih dohodkov in proračunski prispevki po kraju prebivališča in ne več po kraju zaposlitve. V tem primeru se bodo adekvatno zvišali tudi dohodki komune.

Z izpolnitvijo vseh zgoraj naštetih nalog, ki so pred nami, se bo struktura komune bistveno spremenila, ker se bo s tem znatno dvignila njena gospodarska moč, in sicer v tolikšni meri, da bomo lahko uspešneje reševali komunalne, stanovanjske, šolske in druge probleme družbenega standarda.

Za hitrejši razvoj pa bomo morali skupno mobilizirati vse sile in to predvsem prek krajevnih odborov, krajevnih skupnosti in stanovanjskih skupnosti, saj bo čedalje več nalog, ki jih bodo morali ti organi reševati sami, predvsem drobnih zadev, ki sodijo v krajevne pristojnosti, rešujejo jih pa še vedno upravni organi ljudskega odbora. Zato bo naloga občinskega ljudskega odbora, da v bodoče prenese čimveč pristojnosti na krajevne odbore, na krajevne skupnosti in na stanovanjske skupnosti, s čemer se bo prav gotovo pocenilo reševanje raznih zadev v korist občanov.

virajo razvoj socialističnih družbenih odnosov. O tem je govoril tudi III. plenum CK ZKJ. Prav na osnovi smernic plenuma bodo morali občinski komiteje, osnovne organizacije ZK in posamezni komunisti prispevati največ naporov za odpravo raznih pomanjkljivosti.

Uveljavljamo novi gospodarski sistem, v katerem je vloga kolektiva, kakor tudi posameznega proizvajalca veliko večja. Proizvajalci so dobili več sredstev v upravljanje, poudarjam, v upravljanje ne pa osebno razpolaganje. Ugotavljamo, da so prav v zadnjem času nekateri naši tovariši izgubili občutek smotrnega gospodarjenja z zupanimi družbenimi sredstvi. Za njih pojem, kaj je moralno, ko gre za družbena sredstva, za sredstva kolektiva, ne obstaja. Socialistično načelo „vsa-

kemu po njegovem delu“, spreminjajo sebi v prid v načelo po svojih potrebah. Takih pomanjkljivosti komunisti ne moremo dovoliti, posebno pa ne svojim članom, ker niso v skladu z likom komunista in tudi ne z osnovno linijo Zveze komunistov. Narobe bi bilo, če bi posploševali, da so takšna gladanja lastna vsem našim vodilnim tovarišem v gospodarstvu. Dovolj primerov pa je, da je treba obsoditi in ukrepati proti nosilcem takih težnj, zlasti še zato, ker nekatere gospodarske organizacije v naši občini — kljub temu, da je v zadnjem času naša javnost zavzela jasno stališče do politike delitve dohodkov — niso spremenile kriterijev nagrajevanja in še vedno izplačujejo vodilnim tovarišem nesorazmerno visoke prejemke. Subjektivno obarvani pravilnik, ki je bil potrjen od družbenih organov, tem tovarišem ne more služiti kot opravičilo. O teh stvareh govorim za to, ker so trenutno aktualne in ker želim, da komunisti in tudi nekomunisti več razmišljajo o notranjih odnosih v kolektivih ter pravočasno usmerijo svojo aktivnost v odpravljanje raznih negativnih pojavov.

Družbeno življenje v komuni je ob razvitem samoupravljanju in upravljanju — kjer sodelujejo tisoči občanov v neštetih organih in organizacijah na raznih področjih od prosvete, zdravstva, stanovanjskih in krajevnih skupnosti do gospodarstva in družbeno-političnih organizacij, — izredno hitro in pestro. Komuna in njene organizacije dobivajo iz dneva v dan večje pristojnosti. Lahko pričakujemo, da bo šla nova ustava glede tega še korak naprej. Vse to pa nalaga vsem pozitivnim subjektivnim silam nekoliko večjo odgovornost.

Razvejani sistem samoupravljanja, ki vse bolj omejuje vlogo višjih organov glede na dajanje priporočil in pa sprejemanje splošnih načel, omogoča, da izstopajo razni ozki lokalistični in osebni interesi, ki so tuji socialistični družbi. Prav to pa ne zmanjšuje, ampak povečuje vlogo Zveze komunistov. Povečana vloga Zveze komunistov se mora odražati v tem, da se njeni člani borijo proti vsem socializmu tujim težnjam z močjo dokazov na osnovi poznavanja našega socialističnega razvoja in z osebnim vzgledom na javnih tribunah, ne pa s preživljenimi birokratskimi metodami diktiranja. Zveza komunistov je bila in ostane pobudnik demokratičnih tribun, v okviru katerih je dana možnost vsakemu našemu dobronamernemu občanu, da aktivno sodeluje v javnem življenju. Zveza komunistov je organizacija najaktivnejših državljanov, ki so se zavestno vključili v njene vrste, da bi tako več prispevali k nadaljnjemu razvoju. Članstvo v ZK torej ne daje članom posebnih pravic, ampak dolžnosti in obveznosti. Istovestno pa moramo ugotoviti, da se je uspel vključiti v naše vrste del malomeščanskih in kariérističnih elementov, ki nimajo nič skupnega s programom in statutom ZK.

Ze zadnja seja našega komiteja je na osnovi III. plenuma CK ZKJ zavzela kritičen odnos do nekaterih negativnih pojavov pri komunistih, ki delajo v gospodarstvu, o čemer govorijo tudi sklepi te seje.

Srečno 1962

mercator

LJUBLJANA • JUGOSLAVIJA
VELETRGOVINA • IMPORT • EXPORT

Predsednik ObO SZDL Jože Žumer

Prosim Vas, da bralcem „Naše komune“ poveste, za katere bistvene naloge se je zavzemala občinska organizacija SZDL v minulnem letu, v čem so vidni njeni uspehi? Naše bralce pa tudi zanimajo neposredne naloge občinske organizacije SZDL kakor tudi KO SZDL v novem letu 1962 pri uveljavljanju družbenega samoupravljanja in krepitvi komunalnega sistema.

malni pomoči občine. Sveti stanovanjskih skupnosti pa so v tem letu prevzeli in vodili vse otroško-varstvene zavode, formirali številne uslužnostne servise ter aktivno sodelovali pri sestavi urbanističnih in zazidalnih načrtov;

— delavnost krajevnih odborov SZDL se je v večini primerov razširila na obravnavanje vseh aktualnih vprašanj komune in ožje skupnosti. Krajevni odbori SZDL so bili glavni pobudniki delavnosti krajevnih in stanovanjskih skupnosti, v mnogih primerih pa tudi šolskih odborov, združenih svetov in drugih samoupravnih organov;

— tudi na področju seznanjanja občanov z aktualnimi ekonomsko-družbenimi problemi in zunanje-političnimi vprašanji je Socialistična zveza dosegla ugodne rezultate. Pomembno vlogo pri tem je odigral lokalni časopis „Naša komuna“, glasilo občinskega odbora SZDL, ki izhaja mesečno v 3500 izvodih. Dalje naj omenim predavateljsko skupino naše Delavske univerze, saj v občini skoraj ni kraja, kjer ni v tem letu opravila eno ali več predavanj s področja aktualnih ekonomsko-družbenih in zunanje-političnih vprašanj po programu komisije za ideološko-vzgoj-

Odgovor na zastavljeno vprašanje je pravzaprav težaven, ker moram pri je pravzaprav težaven, ker moram pri napašni upoštevanju tako splošne naloge Socialistične zveze v sedanji razvojni stopnji, kot specifične naloge, ki so jih narekovali problemi naše komune. Te naloge pa seveda niso bile majhne glede na velikost in na raznolikost problemov komune, ki se je formirala v začetku letošnjega leta iz dela mestnega in obširnega izrazito kmečkega področja. Hkrati pa ne smemo prezreti še nalog SZDL v zvezi s spremembami gospodarskega sistema in uvedbo restriktivskih ukrepov. Zaradi obširnosti nalog v letu 1961 bom omenil res le naloge, katerim je posvetila naša organizacija največ pozornosti:

— pomoč pri formiranju ljudskega odbora v združenih občinah ter pri formiranju organov tega odbora in organov družbenih služb v komuni;

— seznanjanje članov s spremembami v gospodarskem sistemu in s tem v zvezi tudi z nalogami, ki jih ta narekuje;

— organizacijska in kadrovska utrditev odborovih komisij in krajevnih odborov SZDL;

— usposabljanje družbenih samoupravnih organov;

— spremljanje gibanja v gospodarstvu, delovanja družbenih služb in izvajanja letošnjega občinskega družbenega načrta in proračuna;

— skrb za pravočasno in čim širšo informiranost občanov o zunanje-političnih, ekonomsko-družbenih vprašanjih pri nas, zlasti pa seznanjanje občanov z delom in problemi občinskega ljudskega odbora, njegovih organov in organov družbenih služb.

Reševanju vseh navedenih vprašanj in problemov so občinski odbori in krajevni odbori SZDL posvetili največ časa. Zato lahko trdim, da skoro ni bilo seje občinskega ali krajevnega odbora SZDL, na kateri niso, poleg drugih, obravnavali eno izmed navedenih vprašanj.

Na katerih področjih smo imeli več, je in kje manjše uspehe, je trenutno težko oceniti. Na nekaterih področjih dela pa so pozitivni rezultati vendarle že sedaj opazni. To so predvsem:

— večja samostojnost in pobuda družbenih samoupravnih organov, kot so to odbori krajevnih skupnosti, stanovanjski sveti, šolski odbori in sveti socialno-zdravstvenih zavodov. Pri tem moramo posebej omeniti delavnost odborov krajevnih skupnosti, ki so v letošnjem letu dogradili v petih krajih vaše vodovode in zgradili več objektov komunalnega značaja (garaže, mostove, lokalne ceste itd.) ob mini-

Predsednik ObSS Jože Mesarič

Ideja o svobodnem proizvajalcu je v naši domovini stvarnost.

Dosedanji napor v smeri krepitve socialističnih družbenih odnosov so zelo ugodno vplivali na družbeno gospodarsko življenje. Naše bralce bo gotovo zanimalo, v kakšni meri so naše sindikalne organizacije vplivale na večji razmah notranje demokracije v delavskem samoupravljanju in če tudi v naši komuni že lahko govorimo o vsebini kot obliki odpravljanja mezdnih odnosov in približevanju upravljanja čim širšemu krogu proizvajalcev?

Vprašanje, ki mi je bilo postavljeno je, lahko bi dejal, bolj ali manj obširno in splošno vprašanje in odgovor nanj bi moral biti dokaj obširen. Skušal bom izluščiti trenutno najpomembnejše probleme, ki jih rešujejo naše sindikalne organizacije ob vsestranski pomoči občinskega sindikalnega sveta.

Kar zadeva decentralizacijo delavskega samoupravljanja, so se v to sindikalne podružnice vključile v polni meri. Zlasti pa lahko to trdimo za podružnice v večjih gospodarskih organizacijah.

Iz podatkov, s katerimi razpolagamo, je videti, da je do lanskega leta v naših večjih kolektivih, ki zaposlujejo nekaj sto delavcev, sodelovalo v delavskem samoupravljanju, to je v delavskih svetih in upravnih odborih, komaj 7,4% od vseh zaposlenih, oziroma vsaki 13. proizvajalec. V srednje velikih kolektivih, kjer je zaposlenih od 50 pa do približno 150 ljudi, pa je sodelovalo v organih upravljanja 19,6 odstotkov, ali vsak peti proizvajalec. Le-tu je bilo stanje nekoliko boljše,

na vprašanja. V tem letu so zaživel tudi zbori volilcev;

— na tem mestu moram omeniti še razne razprave in posvetovanja o konkretnih problemih s področja proizvodnje in družbenih služb, ki jih je skliceval občinski odbor SZDL, in so dala pozitivne pobude in zaključke.

V prihodnjem letu bo treba delo na vseh omenjenih področjih le še intenzivneje nadaljevati. Posebno skrb pa bo SZDL posvetila aktivizaciji občanov pri reševanju krajevnih komunalnih in socialno-zdravstvenih vprašanj v okviru krajevnih, oziroma stanovanjskih skupnosti. V zvezi s tem se bo zavzemala za to, da se krajevnim in stanovanjskim skupnostim zagotove vsaj minimalna stalna finančna sredstva in da se reševanje vseh problemov kraja, oziroma naselja, ki neposredno zadevajo prebivalce — prenesejo v njihovo pristojnost.

Skrb za redno sklicevanje in dobro pripravo zborov volilcev ter aktivnejše delovanje sekcij pri krajevnih odborih SZDL bo važna naloga Socialistične zveze. Seveda moramo v prihodnjem letu upoštevati tudi naloge Socialistične zveze v zvezi z novo ustavo, kot so razprava o osnutkih ustave (zvezne in republiške), volitve predstavniških organov in druge naloge Socialistične zveze, ki jih bo nova ustava določila.

oziroma ugodnejše kot v velikih kolektivih. V manjših kolektivih, to je do 30 zaposlenih, pa so praktično vsi sodelovali pri samoupravljanju.

Če smo govorili, da je bil do lanskega leta v večjih kolektivih odstotek sodelujočih v organih samoupravljanja odločno prenizek in nezadovoljiv, to ne moremo trditi sedaj, ko smo po vsestranski akciji izvolili — zlasti pa v drugi polovici letošnjega leta — nove organe, to je obratne delavske svete, svete ekonomskih enot, ponekod pa tudi predsednike obračunskih enot. Iz najnovjših podatkov vidimo, da se je bivši odstotek od 7,4 povečal na 12,8 to je za 5,4%. Na ta način praktično sodeluje pri samoupravljanju vsak enajsti proizvajalec. V srednje velikih kolektivih pa se je prejšnji odstotek spremenil od 19,6 na 23,4 oziroma za 3,8%, sodeluje pa pri samoupravljanju vsak tretji proizvajalec.

Navedeni podatki so sicer spodbudni, vendar nas ne morejo povsem zadovoljiti. Stanje se bo vsekakor izboljšalo ob uvedbi ekonomskih enot v še nekaterih srednje velikih gospodarskih organizacijah, kjer so vse priprave v teku.

Kar zadeva odpravo mezdnih odnosov, pa menim, da o tako imenovanih mezdnih odnosih ne moremo več govoriti, ker praktično nagrajujejo že skoraj v vseh kolektivih proizvajalce in člane uprav po dejansko opravljenem delu. V kolikor pa še tu ali tam lahko govorimo o mezdnem odnosu, pa so to le redki primeri, ki jih ne velja več jemati resno in le-ti bodo z uvedbo novih pravilnikov o delitvi čistega in osebnih dohodkov povsem odpravljeni.

Poudariti moram, da so sindikalne podružnice glede uvajanja ekonomskih enot in volitev obratnih delavskih svetov in ostalih organov odigrale zelo pomembno vlogo, nič manjšo vlogo pa ne odigravajo pri delu in razpravah o uvedbi omenjenih pravilnikov.

Naše nadaljnje naloge, predvsem v zimski sezoni 1961—62, pa bodo zlasti v tem, da bomo tako naš občinski svet kakor sindikalne podružnice v nenehni povezavi z zborom proizvajalcev pri občini in z delavskimi sveti z nezmanjšano vnemo še naprej utrjevali in razširjali delavsko samoupravo na

čim širši krog ljudi — proizvajalcev. Po drugi strani pa bomo stremeli, da bo politika nagrajevanja delavcev pač takšna, ki bo v skladu s splošnimi jugoslovanskimi, republiški in občinskimi normami, istočasno pa odraz hotenj slehernega proizvajalca. Če bomo dosegli to, v kar ne dvomimo, pa bo vsekakor v splošnem tudi življenjska raven delavcev nenehno naraščala, seveda pogojeno z nenehnim porastom produktivnosti dela. Končno menim, da so naše sindikalne podružnice opravile svoj obstoj in se nam ni treba bati, da ne bi, kakor dolej, tudi te naloge uspešno izpolnili.

Predsednik ObK LMS Ciril Pevec

„Imamo eno samo mladino“, je dejal na konferenci tovariš Ciril Pevec, novi predsednik občinskega komiteja LMS, „ne smemo razlikovati delavske, kmečke in šolske mladine. Ne sme se več dogoditi, da mlad intelektualce v podjetju zviška gleda na neposrednega proizvajalca.“

„Naša občina je pretežno kmetijska; precej mladih dela v kmetijskih zadevah, še več pa jih gospodari doma,

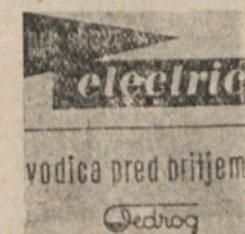

kot samostojni kmetovalci ali pa pomagajo svojim staršem pri delu na kmetiji, in zanje nismo naredili nič. Letos je skrb in delo s to mladino ena izmed poglavitnih nalog novoizvoljenega komiteja. Mnogi izmed teh mladincev ne vedo, ali bodo drugo leto še delali na svojih posestvih, ali bodo šli v mesto v industrijo, na vasi pa obstajajo le stari.

Več pozornosti bomo letos posvetili mladim kadrom mladinskih vodstev. Seminarji, po seminarjih pa načrtno delo s seminaristi, naj naučijo in izpopolnijo naša mladinska vodstva v teoriji in v praktičnem delu.“

Srečno 1962

Pred britjem uporabljajte redno A vodico

po britju pa B vodico

VEDROG LJUBLJANA

Razprava LO o poslovanju gospodarskih organizacij

Gospodarski uspehi občine v 9 mesecih

Analize o poslovanju gospodarskih organizacij na območju občine Ljubljana-Vič-Rudnik v devet mesecev letošnjega leta kažejo, da se je sicer gospodarska dejavnost v občini letos nadalje povečala, vendar je bilo to naraščanje neenakomerno po posameznih gospodarskih panogah, oziroma po strokah. Ta neenakomernost v gospodarskem razvoju je posebno značilna v obrtni panogi, v kateri je prišlo do bistvenih sprememb finančno-pravnega značaja, ki so tako vplivale na delovanje in delitev doseženega dohodka.

V analizi o poslovanju gospodarskih organizacij je zajeta večina podjetij in sicer:

- iz panoge industrije
12 podjetij in 9 obratov,
- iz panoge gradbeništva
6 podjetij,
- iz panoge trgovine
3 podjetja,
- iz panoge gostinstva

35 gostiln, bifejev in delavskih restavracij,
iz panoge obrti
28 podjetij in delavnic, od tega 21 obrtnih podjetij in delavnic, ki so na rednem obračunu in 7 obrtnih podjetij in delavnic, ki so na pavšalnem obračunu.

Skupno je analiziranih 84 gospodarskih organizacij. Kmetijsko posestvo Barje ter kmetijske zadruge v analizi niso zajete, ker te gospodarske organizacije niso dolžne izdelati periodičnih obračunov, temveč samo letne zaključne račune. Nekatere gospodarske organizacije iz panoge gostinstva in obrti pa periodičnega obračuna sploh niso sestavile in tudi ne predložile banki in občini. Seveda bodo zato nosile posledice.

O uspehih devetmesečnega poslovanja gospodarskih organizacij so obnavljanja gospodarskih organizacij so razpravljali pristojni gospodarski sveti

ni seji dne 2. XII. in občinski ljudski odbor na svoji redni seji dne 9. XII. Razprave o tem so bile zelo obširne in konkretne, sprejeti so bili tudi določeni sklepi, ki jih bodo morali izvrševati pristojni sveti ter zbor proizvajalcev.

Glavne značilnosti gospodarskega razvoja po posameznih panogah gospodarstva so naslednje:

INDUSTRIJA

Po družbenem planu občine naj bi znašal porast industrijske proizvodnje v letošnjem letu 17,5% glede na doseženo proizvodnjo v letu 1960. V devetih mesecih letošnjega leta je bila proizvodnja za 17,6% večja kot v istem razdobju preteklega leta, kar daje ugodno perspektivo za izpolnitev planskih nalog za letošnje leto. Posamezna podjetja pa niso izpolnila planskih uslug. Razlogov je več. Poleg že znanih težav z obratnimi sredstvi je treba opozoriti na pomanjkanje reprodukcijskega materiala iz uvoza, na zakasnitve pri dobavah nove strojne opreme, pri prodaji izdelkov zlasti gradbenega materiala pa je treba upoštevati restriktivne ukrepe, ki so začasno omejili gradbeno investicijsko aktivnost.

Doseženi dohodek in doseženi čisti dohodek je pri večini industrijskih podjetij večji, kot v istem razdobju lanskega leta. Izjemi sta le podjetji Posavski rudniki in Lesna industrija Podpeč, ki zaradi objektivnih razlogov ne moreta ustvarjati ugodnejšega finančnega efekta.

Sredstva čistega dohodka so se v povprečju povečala za 56,2% v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta. Iz tega lahko sklepamo, da bo industrijskim podjetjem po zaključni bilanci ostalo znatno več sredstev za njihove sklade, kot v prejšnjih letih. Delovanje novih ekonomskih instrumentov je za industrijo po sedanjih analizah vsekakor ugodno.

GRADBENISTVO

Na območju občine delujejo štiri projekтивna podjetja, Splošno gradbeno podjetje „Tehnograd“ in podjetje „Tesarstvo“.

Vrednost gradbenih del in storitev je znašala v devetih mesecih za 28,6 odstotkov več, kot v istem razdobju preteklega leta, medtem ko predvideva plan za leto 1961 19,8% povečanja.

Dohodek je za 31,1%, čisti dohodek pa za 30,3% večji, kot v istem razdobju preteklega leta.

Prav tako, kot industrijska podjetja, občutijo tudi podjetja iz te panoge (posebno še SGP Tehnograd) pomanjkanje obratnih sredstev.

Delavski sveti bodo morali z zaključnim računom usmeriti pretežni del sredstev iz ostanka čistega dohodka v poslovni sklad.

TRGOVINA

Blagovni promet v trgovini se je v povprečju dvignil za 7,6%, medtem ko predvideva plan le 6% povečanje. To povečanje prometa odpade pretežno za trgovino na drobno.

Število zaposlenih delavcev se je povečalo v povprečju za 57 oseb ali 17,4% več, kot v istem razdobju preteklega leta.

Zaloge trgovskega blaga so se povečale pri trgovskem podjetju Hrana za 56,6% ali od 117,9 milij. dinarjev v letu 1960 na 184,9 milij. dinarjev v letu 1961.

Nasprotno, kot pri industrijskih in gradbenih podjetjih, znašajo dolgovanja trgovskih podjetij dobaviteljem

870 milij. dinarjev in so za 40,3% večja, kot lani v tem razdobju. Terjatve do kupcev znašajo 643,9 milij. dinarjev in so za 7,4% večje, kot terjatve v istem razdobju preteklega leta.

V mesecu novembru je bila odprta nova samopostrežna trgovina v Rožni dolini.

GOSTINSTVO

Na območju občine obratuje 28 gostiln družbenega sektorja, 4 bifeji, 2 turistična doma, 5 obratov za prehrano (DUR-i) ter zasebnih gostiln.

Zbor proizvajalcev ter občinski ljudski odbor sta obširno obravnavala gospodarsko stanje in razvoj te gospodarske panoge. Ugotovljeno je, da je vrednost prometa v gostinstvu za 35,6% večja, kot lani v tem razdobju. To povečanje prometa je nastalo deloma zaradi porasta v blagovnem prometu, deloma pa zaradi zvišanja cen za gostinske storitve.

Primerjalne analize nekaterih elementov iz strukture celotnega dohodka gostišč pa kažejo določena nasprotja. Finančni efekt poslovanja posameznih gostišč kaže, da je nekaterim gostiščem z močnim prometom ostalo čistega dohodka manj, kot pa gostiščem, ki so dosegla slabši promet. Na primer: Gostilna Zeleni log je dosegla promet 13,5 milij. din, od tega ji je ostalo za sklade 1,3 milij. din. Gostilna Krim je dosegla 22 milij. din prometa, za sklade ji je ostalo 2,2 milij. din. Gostilna „Pri Zabarju“ je dosegla 14,6 milij. din prometa, za sklade pa ji je ostalo le 518 tisoč din. Gostilna „Vrhovci“ s 15 milij. din prometa je pa ostalo za sklade le 201 tisoč din itd. Ta nasprotja so tako očitna, da bo moral zbor proizvajalcev ponovno obravnavati gospodarsko stanje v gostinstvu, potem ko bo dobil bolj podrobno analizo o tem. Občinski ljudski odbor je tudi ugotovil, da so pavšalne obdavčitve gostišč prenizke in jih bo treba v letu 1962 določiti z bolj realnejšimi osnovami.

OBRT

Od 30 obrtnih podjetij in delavnic je prišlo na podlagi zveznih predpisov 21 obrtnih podjetij in delavnic iz pavšalnega na redni obračun, 9 obrtnih podjetij in delavnic pa deli dohodek kot pavšalisti.

Celotni dohodek so obrtna podjetja presešla v primerjavi z letom 1960 za 14,4%. Prav tako so planske zadolitve dosežene z 88,8%. Vsa obrtna podjetja, ki so prešla iz pavšalnega obračuna dohodka na redni obračun, so morala plačati precej večje prispevke iz dohodka, kot v letu 1960, ko so bila pavšalirana. V letu 1960 je znašal ta prispevek 53 milijonov din, v letu 1961 pa 74 milijonov din. Poleg tega so morala plačati še 47 milijonov din izrednega prispevka iz dohodka.

Pri večjih obrtnih podjetjih se to povečanje prispevka iz dohodka ne občuti tako močno, medtem ko manjša obrtna podjetja težko zmagujejo te povečane dajatve in katera izmed njih ne dosežajo toliko čistega dohodka, da bi lahko pokrivala izplačane osebne dohodke za devet mesecev. Sicer situacija še ni kritična, vendar bodo morala nekatera podjetja vložiti vse sile in napore v svojo dejavnost, da bodo do konca leta ustvarila toliko sredstev čistega dohodka, da bodo lahko pokrivala osebne dohodke svojih kolektivov.

Od obrtnih podjetij, ki so še na pavšalnem obračunu, je najmožnejše Komunalno podjetje Vič z 80 milijoni doseženega celotnega dohodka. Ostala podjetja so manjša, vendar vsa izkazujejo precejšen porast celotnega dohodka proti letu 1960.

Pri vseh pavšaliranih podjetjih so pavšalne dajatve minimalne ter v tem pogledu podjetja nimajo težav, razen

(Nadaljevanje na 8. strani)

SKLEPI

V. seje ObK ZKS Vič - Rudnik dne 11. XII. 1961

Ugotovitve III. plenuma glede vloge Zveze komunistov pri delitvi dohodka v podjetjih veljajo v veliki meri tudi za podjetja naše občine. Nekatere osnovne organizacije ZK premalo razpravljajo o vprašanju notranjih odnosov, delitve dohodka in ne zavzemajo pravih stališč do problemov pri uvajanju novega gospodarskega sistema.

Pri obravnavanju vloge Zveze komunistov v naših gospodarskih organizacijah pri nekaterih osnovnih organizacijah opažamo pomanjkljivosti, ki so take, da je prišlo do dokaj neurejenih razmer in se pojavljajo kot:

- Dušenje delavskega samoupravljanja in demokratičnih pravic proizvajalcev ter odnosov v podjetju predvsem s strani vodilnih uslužbencev, zlasti direktorjev in upravnikov.

- Notranja nepravilna delitev dohodkov, ki se kaže v pretiranih osebnih dohodkih in v celoti tudi v neopravičenem prejemanju visokih osebnih dohodkov vodilnih uslužbencev — članov Zveze komunistov in ostalih v primerjavi z ostalimi člani delovnega kolektiva. Med drugim najbolj izstopajo naslednja podjetja: ELES, Elektroprojekt, Tovarna vijakov, Ilirija, Splošno ključavničarstvo, Mercator, Tobačna tovarna, Vedrog, Tesarstvo in Zaga Kozarje.

- Zato so v teh podjetjih nastala trenja in osebna nasprotja, do katerih komunisti niti celotna osnovna organizacija, niso zavzemali pravih stališč, in so dopuščali take pojave.

- Ti primeri so še bolj očitni za področje naše občine, ki ima majhna in slabo razvita industrijska podjetja. Zato bi dohodek ob delitvi morala v večji meri usmerjati v sklade za razširjeno reprodukcijo, kot pa v sklade za osebne dohodke.

Zlasti pri majhnih in obrtnih podjetjih se opaža precejšnja kratkovidnost za gospodarjenje. Nikakor ni sprejemljivo, da so prav ta podjetja skorajda tekmovala v izplačilih z gospodarsko močnejšimi podjetji. Posledica tega je, da so taka podjetja prišla v težko gospodarsko situacijo ali celo v likvidacijo. Na primer Zimnica, Savica, Projekтивni biro „Rudnik“ in še nekatera.

- Premajhna kritičnost do teh negativnih pojavov v gospodarstvu, malo-

marni odnosi do gospodarjenja v podjetjih od strani direktorjev in osnovne organizacije ZK se kaže tudi v kaznovani politiki. Komite je na primer sodil za upravičeno, da kaznuje za tako stanje in odnose direktorja podjetja Savica z izključitvijo iz Zveze komunistov ter člane osnovne organizacije ZK z opominom kot sokrivi, direktorja podjetja Zimnica pa z izključitvijo iz Zveze komunistov.

- Velike nepravilnosti pri delu osnovnih organizacij se kažejo tudi v tem, da komuniste in druge, ki upravičeno iznašajo negativne pojave, kličejo na odgovornost in proti njim tudi ukrepajo. O takih primerih naj razpravlja osnovna organizacija in zavzame pravilno stališče. Na primer v podjetju KIP-pečarstvo je osnovna organizacija izključila člana Zveze komunistov (predsednika sindikalne podružnice) brez temeljite obravnave, na predlog direktorja. Občinski komite je kaznen tovariša Koželja o izključitvi razveljavil, ker je komisija, ki jo je komite poslal v podjetje, ugotovila vzroke nepravilne izključitve.

Osnovna organizacija v tem primeru ni samostojno ukrepala, bila je pod vplivom, zato je komite sprejel sklep, da celotno osnovno organizacijo kaznuje z opominom, direktorja podjetja pa z zadnjim opominom pred izključitvijo iz članstva ZK zaradi kršenja demokratičnih pravic.

- Zveza komunistov ne deluje vedno samostojno in je pod vplivom vodilnega kadra — članov ZK. Težiti pa je treba, da se te sile sprostijo in samostojno delujejo kot najmočnejši politični faktor, hkrati pa se borijo v podjetju proti vsem slabim in negativnim pojavom.

Občinski komite ZKS zahteva od osnovnih organizacij ZK, zlasti tistih, kjer se omenjeni problemi pojavljajo, da o njih razpravljajo, ostro obsodijo krivce takih pojavov in se bore za uveljavitev pravih stališč v smislu II. plenuma CK ZKJ in novih metod dela Zveze komunistov.

Izvajanje sklepov III. plenuma CK ZKJ je sedaj glavna naloga vodstev ZK in bo zahtevala vrsto ukrepov v daljšem časovnem obdobju.

Občinski komite ZKS
Ljubljana-Vič-Rudnik

Podjetja in delovni kolektivi želijo srečno novo leto 1962

Zakaj „Iskra servis“ v Rožni dolini?

Precejšnja gospodarska pridobitev za občino Vič-Rudnik —
Usluge ko ristnikom po vsej Sloveniji in drugih republikah.

Rožna dolina, Cesta IX—6a. Moderna enonadstropna stavba, na njej pa napis „Iskra-servis“. Tja nas je ondan privedla pot, ker smo slišali o velikih delovnih uspehih tega, v naši občini šele kratko dobo delujočega podjetja.

Avtoelektrični servis je edinstven v Sloveniji

Kratek obisk v tem servisu je potrdil naše domneve.

Zazvonil je telefon: „Halo, tam Iskra-servis? Bi lahko poslali nekoga, da bi uredil anteno za televizor?“ — „Da, popoldne bo prišel.“ — „Dober dan, prišel sem, da bi mi popravili tale radijski sprejemnik. Ima te in te napake...“ — „V redu, pridite jutri.“ — „Kaj bo že gotovo?“ — „Seveda, kar pridite.“ In spet telefon: „Oprostite, je naš radioaparatus popravljen?“ — „Že, samo kontrolirati ga še moramo, pridite jutri...“

Takšna živahnost je vladala ves čas v sprejemnici, zdaj pri telefonu, zdaj v razgovoru s strankami, ki so si kar podajale kljuko na vratih. Številne večje in manjše želje, povpraševanje po nasvetih in podobno, v oddelkih pa je ta čas teklo odmerjeno delo. Tehniki so opravljali naloge, ki jih narekujejo potrebe ljudi v različnih vejah elektromehanike in drugih zvrsteh te službe.

ODGOVOR JE TU

Poslojpe, v katerem je nameščem „Iskra-servis“ že od 25. novembra t. l. dalje, po preselitvi iz Medvedove ulice v Šiški, je zares moderno urejeno, precej razsežno in opremljeno z vsemi sanitarnimi napravami ter s centralno kurjavo, prostori pa so zračni in svetli. Nič čudnega torej, če bi prav tako dobro služilo obrtniški centru, ki so ga prvotno nameravali namestiti v te prostore, a so kasneje to namero opustili. Zakaj? Prav je, da to razložimo, ker so imeli občani ob končni odločitvi ObLO precej pripomb, češ, da je bilo poslojpe namenjeno za obrtniški center, ki je na Viču tudi potreben, in da se ObLO ne ozira na želje občanov. Občinski ljudski odbor pa je hkrati s svojim oddelkom za gospodarstvo temeljito pretehtal koristi ene ali druge dejavnosti in se odločil za ponudbo Iskre zaradi tega, ker bo ob dejavnosti njenega servisa dohodek občine mnogo večji, kot pa bi bil ob obrtniški centru. To je pa Iskra-servis v kratkem času svojega delovanja na področju Rožne doline že kar v precejšnji meri dokazal.

ŽE SEDAJ 11 ODDELKOV

V razgovoru s šefom servisa tov. Primožičem smo ugotovili, da je Iskra-servis eden najpomembnejših sestavnih delov združenega podjetja Iskra, saj opravlja usluge ne samo v Ljubljani, temveč po vsej Sloveniji in Jugoslaviji. Po vsem tem sodeč je brzkone najsoodobneje urejen servis v državi. Opremljen je po večini z najmodernejšimi doma izdelanimi aparati, ki zagotavljajo hitro in ceneno, a temeljito popravilo, pa tudi izdelavo različnih nadomestnih delov.

V okviru podjetja deluje na 600 m² površine že doslej naslednjih enajst oddelkov: 1. za popravilo televizorjev, 2. za popravilo vseh vrst radijskih sprejemnikov in gramofonov, 3. za kinoakustiko in ozvočenje, 4. za kinomehaniko, 5. za avtoelektriko, 6. za električna orodja, 7. za telefonijo, 8. za merilno tehniko, 9. za električne ure, 10. za usmerniške naprave in 11. za industrijsko televizijo. K tem oddelkom bodo v kratkem priključili še oddelke za električne aparate (semaforje, signalno-varnostne naprave itd.).

NAJVEČ

VISOKO KVALIFICIRANIH MOČI

Da servis zmore tako obsežno delo, ki iz dneva v dan raste, je moral zaposliti veliko število strokovnjakov te stroke in je sedaj na delu 85 moči, v začetku prihodnjega leta pa bo število naraslo celo na 120, medtem ko je predviden porast do leta 1965 na 500 zaposlenih. Največ med njimi je visokokvalificiranih in je sestav takle: en visoko-strokovno kvalificiran, 14 srednje-strokovno kvalificiranih, 33 visokokvalificiranih, 28 kvalificiranih, 3 polkvalificirani in 5 nekvalificiranih.

Zanimivo je omeniti, da je servis zaposlil večino dosedanjega osebja s področja občine Vič-Rudnik in so tako našli tudi domačini priložnost primerne zasluzka, kar pomeni spet novo korist za naše občane. Jasno pa je, da takšen kader lahko jamči, da bodo dela v tem servisu vselej kvalitetna in temeljita.

KRATEK ROK POPRAVIL

Z željo, da bi servis kar najbolje ustregel koristnikom, se trudi, da res opravi vsa popravila v roku največ 1 do 3 dni pri aparatih, ki jih ljudje prinesejo osebno, popravila na domu pa izvršuje takoj. Najdlje traja popravilo 5 dni, če popravila ni mogoče izvršiti na domu, pa je treba aparat pripeljati v servis in domov stranki. V ta namen ima servis kar tri lastne avtomobile, ki pa ne zadostujejo več vsem potrebam. Vse te usluge pa namerava podjetje še skrajšati na minimalni čas, kar namerava urediti s povečanjem voznega parka in števila zaposlenih oseb.

Tri lastna vozila za servisno službo že sedaj ne zadostujejo

Poudariti je treba tudi, da vsak aparat po popravilu še štirikrat kontrolirajo in s tem zmanjšujejo reklamacije, ki jih je že itak malo. Cene uslug niso visoke, vendar pa bo servis že v tem letu dosegel bruto promet 110 milijonov dinarjev, kar je za začetek precej.

Popravilo radijskega sprejemnika

maecije, ki jih je že itak malo. Cene uslug niso visoke, vendar pa bo servis že v tem letu dosegel bruto promet 110 milijonov dinarjev, kar je za začetek precej.

TUDI BREZPLAČNE USLUGE

Zvedeli smo še, da servis vseh uslug, ki jih opravi, tudi ne zaračunava. Brezplačno popravila namreč vse aparate lastne proizvodnje v času jamstvene dobe, prav tako tudi druge aparate določenih tovarn, ki imajo z Iskro pogodbo, v jamstveni dobi, po preteku jamstvene dobe pa usluge seveda zaračunavajo. Tako bo servis v svoji prihodnji dejavnosti najbrž pridobil veliko zaupanje številnih koristnikov, ki se bodo prav gotovo še v večjem številu zatekali po pomoč k temu podjetju.

Ob novem letu 1962 pa želi Iskra-servis vsem potrošnikom, zlasti pa občanom in prav tako delovnim kolektivom občine Vič-Rudnik na njihovem delovnem področju mnogo uspehov.

Kmetijsko posestvo „Barje“ in načrti v prihodnjem letu

TEZNAJA ZA NOVIMI POVRŠINAMI IN POVEČANJEM PROIZVODNJE PROBLEM SO INVESTICIJSKA SREDSTVA IN MELIORACIJA POVR

Ni dolgo tega, kar je v našem listu stekla beseda o ljubljanskem Barju ter o problemih z njim v zvezi, vendar se nismo podrobneje poglobili v dejavnost enega pomembnih činiteljev, ki odigrava na tem področju veliko vlogo — državnega kmetijskega posestva „Barje“. Zato torej tokrat nekoliko o težnjah in načrtih tega posestva v prihodnjem letu.

Direktor tov. Slavko Vrhovec nam je radevolje odgovoril na nekatera konkretna vprašanja. Zanimalo nas je namreč, kakšne so perspektive v prihodnje, kaj je s povečanjem proizvodnje, kako z melioracijo Barja in z za to potrebnimi investicijami.

Znano je namreč, da je to državno posestvo tesno povezano z neposrednimi potrošniki, saj je eden glavnih dobaviteljev za ljubljanski trg, ki je bil že v minulem obdobju vselej dobro založen s proizvodi tega posestva, zlasti z osnovnimi artikli, potrebnimi za vsakodnevno prehrano delovnih ljudi.

PRIDOBILI BODO SE 2000 ha ZEMLJE

Glede na potrebe, ki jih narekuje trg, smo vprašali tov. direktorja tole:

— Kakšne so perspektive in načrti vašega posestva, da boste lahko zadostili potrebam naših potrošnikov?

„Kmetijsko posestvo Barje je začelo lani, v okviru svoje investicijske politike, graditi nova proizvodna središča, ki pa za sodobno tehnologijo v proizvodnji še niso popolnoma opremljena. Zato bo v prihodnjem letu naša prva naloga te obrate dopolniti z manjkajočimi objekti. S tem in pa z novimi arondacijami bomo pridobili nova zemljišča, kar bo uravnovesilo dosedanja pasivno krvno bilanco. V letu 1962 namerava posestvo pridobiti novih dva tisoč ha barjanskih površin, predvsem na področju med Ljubljano, Radno in tržaško železnico ter na področju Iškega Vršaja. S tem bomo omogočili, da bodo vse proizvodne kapacitete, ki doslej še niso polno izkoriščene, vključene v proizvodnjo. Število govedi bomo povečali na 2500 glav, vrtnarske površine pa na 100 ha zemlje. Prav zaradi tega se je posestvo udeležilo 32. natečaja za zvezna posojila, ker želi novozgrajene obrate dopolniti.

Povečanje površin za vrtnarsko proizvodnjo, ki že sedaj daje na trg prilično velike količine artiklov, pa nare-

kuje posestvu čim tesneje povezavo s predelovalno industrijo. Drugačna prodaja teh artiklov je namreč že sedaj težka, zlasti še, ker posestvo že danes pridela okrog 400 ton zelja, 60 ton zelene, 30 ton pora in drugih kmetijskih proizvodov, potrebnih za predelovalno industrijo. Poudarim pa naj, da prav predelovalna industrija ne kaže pravega razumevanja za nakup teh artiklov od nas, temveč jih v mnogih primerih raje nabavlja celo od zasebnikov.“

V NAČRTU JE SPECIALIZIRANA PROIZVODNJA

— Na kakšen način pa nameravate povečati proizvodnjo? Kaj kažejo dosedanja rezultati in v kaj bi se bolj splačalo usmeriti proizvodnjo? — nas je nadalje zanimalo.

„Organi delavskega samoupravljanja pri našem posestvu so z vsemi prizadetimi strokovnjaki republiške in okrajne Kmetijsko-gozdarske zbornice osvojili enoten koncept proizvodnje na posestvu. Ta koncept daje poudarek predvsem naslednjim proizvodnjam: proizvodnji mleka, goveje pitovne živine, bekonov in vrtnarije. To proiz-

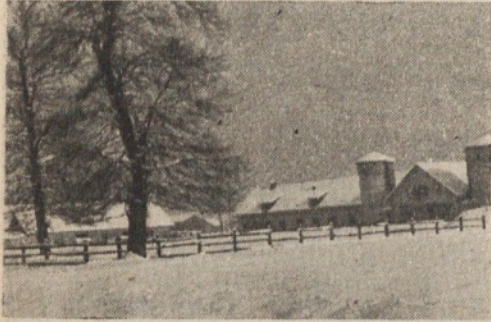
(Nadaljevanje na 6. strani)

Kmetijsko posestvo „Barje“ in načrti v prihodnjem letu

(Nadaljevanje s 5. strani)

vodno usmeritev narekujejo predvsem neposredna bližina Ljubljane kot močnega potrošniškega središča ter specifični proizvodni pogoji Barja.

Na ta način želi kolektiv posestva čimprej doseči ugodnejši finančni po-

ložaj, rešitev tega vprašanja pa je pogojena v specializirani proizvodnji, koder je možna sodobna tehnologija proizvodnje.

Z energično selekcijo že obstoječe goveje črede in pa s prelivanjem frizijske s sivorjavo pasmo želi posestvo doseči čim večjo mlečnost. To pa bo vsekakor moč doseči, saj je na posestvu že sedaj pri obstoječi čredi 1100 glav goveje živine povprečna dnevna molžnost osem litrov mleka na kravo, letno pa dajemo ljubljanskemu trgu že nad 2,5 milijona litrov mleka.

OSNOVNI POGOJ — HIDROTEHNIČNA UREDITEV BARJA

— Ali počasna melioracija Barja in pa njeni problemi zavirajo uspešno proizvodnjo in kaj nameravate glede tega ukreniti?

„Barjanska zemlja je sama na sebi humusno izredno bogata in bi omogočila gojitev še večjih količin kmetijskih proizvodov, v kolikor bi bil urejen vodni režim. To pa je na Barju eno najtežjih vprašanj. Trdim, da je hidrotehnična ureditev barjanskih površin osnovni pogoj visoke proizvodnje. Za ta dela je posestvo dobilo iz zveznega kredita doslej okrog 200 milij. dinarjev posojila. Seveda pa je ta vsota odločno premajhna, zakaj načrti predvidevajo, da bomo morali v prihodnje v proizvodnem smislu osvajati barjanske površine na ta način, da bomo gradili hidromelioracijske sisteme na določenih področjih Barja v celoti. Zato bodo morali po odloku, o katerem bo razpravljajal še občinski ljudski odbor, za ureditev hidromelioracijskega sistema prispevati svoje deleže vsi lastniki zemljišč na ljubljanskem Barju. Jasno je, da bodo imele prednost pri tem zemeljske površine, ki jih bo mogoče urediti ločeno, brez splošnega urejevanja Ljubljaniče. To pa so področja Cornovca, Iške in še nekatera druga področja.“

POMEMBEN ČINITELJ — DRUŽBENI STANDARD

Na koncu našega razgovora s tov. Vrhovcem nas je seveda najbolj zanimalo, od kod bo posestvo črpalo investicijska sredstva za tako obsežne načrte dela in za urejevanje zemeljskih površin, ter kakšne želje imajo glede investicij tudi v lastnem delokrogu.

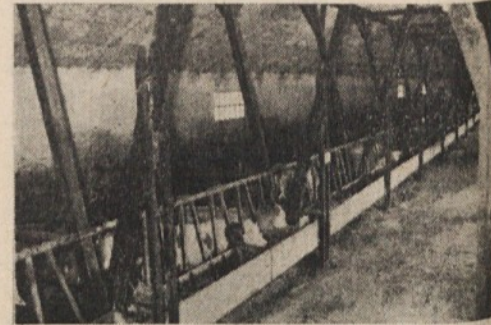
— Kot ste rekli, vaša lastna sredstva za izvedbo programa ne bodo zadostovala. Kako bo torej z investicijskimi sredstvi?

„Izvedba programa, ki ga ima posestvo, je seveda nujno odvisna od pravočasne dodelitve potrebnih finančnih sredstev. Zvezni investicijski fond daje v obliki svojih natečajev le del teh sredstev za nujno potrebne investicije na Barju. Ostali del pa moramo zagotoviti iz lokalnih virov. Te lokalne vire pa predstavljajo sredstva okraja in občin. Razumljivo je, da ureditev Barja ne zadeva samo naše interese, temveč je to kompleksen problem celotne Ljubljane. Zato bi morali dobiti priliv potrebnih sredstev tudi iz drugih ljubljanskih občin.“

Če pa govorimo o investicijah v našem lastnem delokrogu, se pravi v okviru našega posestva — ki ima tudi precej lastnih potreb, ne oziraje se na melioracijo Barja nasploh — pa zavzema važn omesto tudi ureditev družbenega standarda za naše delavce, predvsem pa gradnja stanovanj. Posestvo je za svoj kolektiv doslej zgradilo že 24 stanovanj, v programu pa ima še gradnjo nadaljnjih 15 stanovanj. Zavedamo

se namreč, da bomo lahko le na ta način pridobili kvalitetni strokovni kader, ki je tudi eden od pomembnih pogojev pri povečevanju in boljšem usmerjanju naše proizvodnje. Poleg teh osnovnih proizvodnih činiteljev, kot so zemlja in proizvodni objekti, je pri našem delu človek izredno pomemben proizvodni činitelj in zato menim, da je treba skrbti za človeka posvetiti vso pozornost.“

Tako torej. Lepi načrti, številne želje in še druge okolnosti kažejo, da bo kmetijsko posestvo Barje v prihodnjem letu še bolj razvilo svojo dejavnost. Vmes pa se prepletajo različni problemi, pomanjkanje finančnih sredstev in specifični delovni pogoji na barjanskem področju. Zato bi morali kolek-

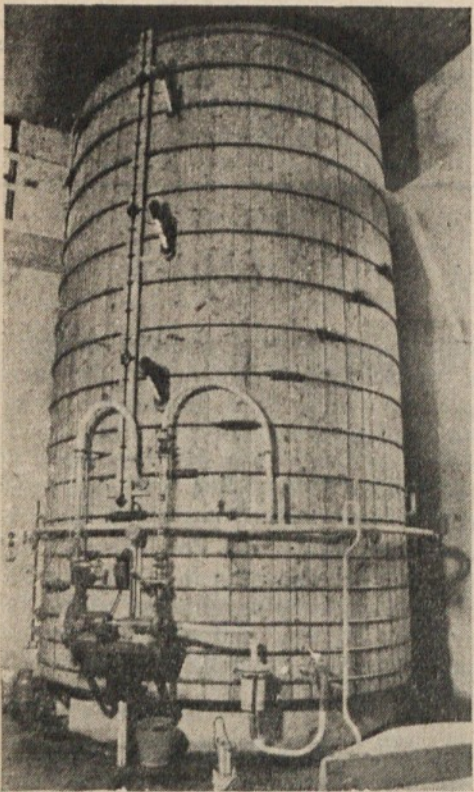

Kmetijsko posestvo Barje — hlevi obrat Jesenkovo

tiv tega posestva pri njegovem prizadevanju podpreti vsi tisti, ki se zavzadajo koristi, ki bi jih imeli ob uresničevanju načrtov v okviru tega posestva in Barja nasploh.

Kako živi in dela podjetje Vinocet na Viču Želite kis, kisló zelje ali gorčico?

VSE TO LAHKO DOBITE PRI PODJETJU „VINOCET“ NA VIČU — PROIZVODI VSI BREZ KEMIČNIH
DODATKOV — OBSEŽNA DEJAVNOST IN VELIK PROMET

Proizvodna kad za kis vrste FRINGS

V vrsti podjetij, ki smo jih v zadnjem času obiskali, je našlo svoje mesto v našem listu tudi znano podjetje „Vinocet“ na Viču, ki ima v okviru živilske predelovalne industrije že dolgoletno tradicijo ter skrbi za potrebe potrošnikov v naši in drugih jugoslovanskih republikah kakor tudi v inozemstvu.

Od kod torej ime tovarne, kje so njeni začetki ter kakšna je osnovna dejavnost? Vse to vam bomo nanizali v tem sestavku, zakaj prav in tudi potrebno je, da se naši občani seznanijo zlasti s tisto industrijsko proizvodnjo, ki je dokaj tesno povezana z

njihovim življenjem, predvsem z vsakodnevno prehrano.

ZGODOVINA 43 LET NAZAJ

Začetki podjetja „Vinocet“ segajo v leto 1918, takoj po prvi svetovni vojni, ko so dunajski proizvajalci kisa postavili v Ljubljani kisarno „Vinocet“. Ime so povzeli po besedi vinski očet. Ustanovitelji so kisarno opremili seveda s starimi stroji, da bi tako čim več prihranili na investicijah in hkrati imeli dovolj dobička. Zato se Vinocet dolgo dobo ni mogel razviti in je izdeloval samo kis, kasneje pa še brikete za likanje in kurjenje.

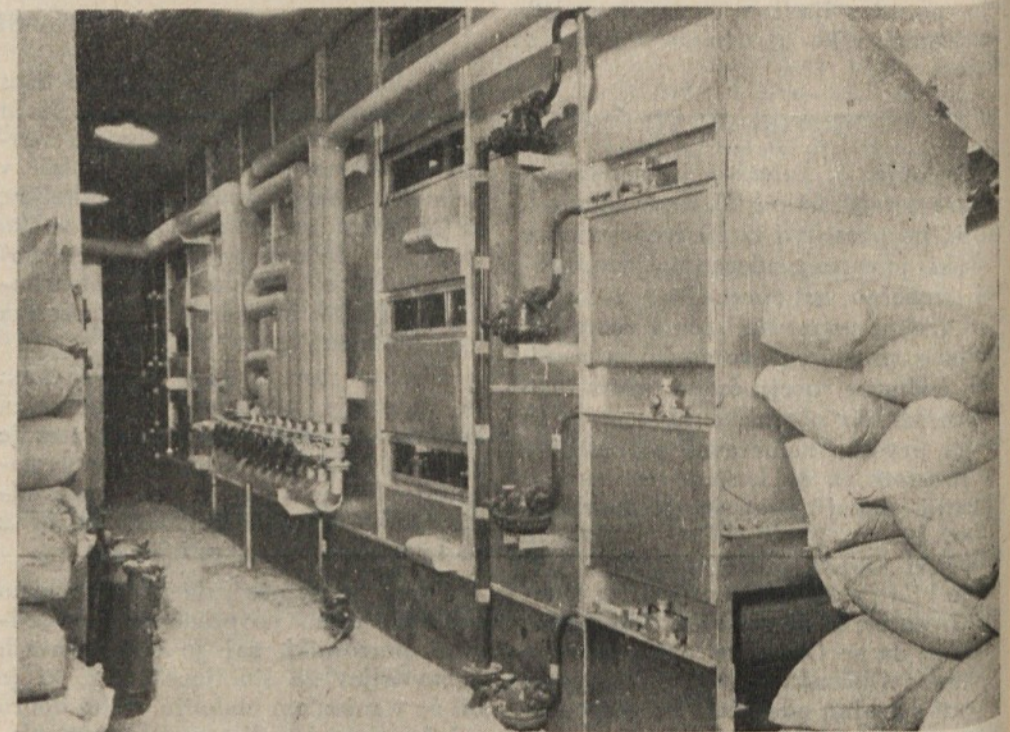
Po osvoboditvi so se v podjetju razmere bistveno izpremenile. Nekdanja družba z omejeno zavezo Vinocet je bila likvidirana, nacionalizirana podjetja Produkta, Pečnik in Vodnik, ki so se razvila že pred drugo svetovno vojno, pa so se priključila k Vinocetu in za tem se je začela nova doba. Preuredili so mnoge proizvodne objekte ali pa jih na novo sezidali, nabavili nekaj novih strojev, in tako je danes na Viču podjetje zelo izpopolnjeno. Ima veliko dvorišče, obrate za pridelovanje kisa, gorčice, za kisanje zelja ter sušilnico, primanjkujejo pa jim v veliki meri skladišča za še nepredelano in že izdelano blago ter za obsežno embalažo, ki je pri prehrabnih artiklih nujno potrebna.

GLAVNA ARTIKLA KIS IN GORČICA

Ob ogledu posameznih prostorov smo hkrati zvedeli tudi za osnovno dejavnost podjetja. Za zdaj izdelajo letno okrog 2,5 milijonov litrov kisa, naj si bo vinskega ali špiritovega, vendar ga jim je celo pri sedanjih proiz-

vodnji zmanjkalo za trg letos kar 20 vagonov. Z dobavo modernega stroja, acetatorja, pa nameravajo samo z njim povečati proizvodnjo kisa za cel milijon litrov letno, s čemer bo Vinocet postal največja kisarna v Jugoslaviji. Tako je torej kis po vrednosti in količini slej ko prej glavni produkt tega podjetja.

Drugi proizvod po vrednosti je gorčica, saj je letos njena proizvodnja narasla na 115 ton, sledijo pa še kisló zelje in kislé konzerve — torej kuma-

Nova sušilnica za sadje in zelenjavo

rice, paprika, pfeferoni in razne salate.

Vse to prodajajo po večini na domačem tržišču, in sicer kis, gorčico in konzerve v Sloveniji, gorčico in kis v Hrvaški, v vseh ostalih republikah pa kisló zelje.

Zanimivo pa je omeniti, da pri nas ne gredo v prodajo izdelki sušilnice, kjer sušijo sadje in zelenjavo, temveč te produkte prodajajo v tujino, predvsem v Zahodno Nemčijo.

Letni promet podjetja je 225 milijonov dinarjev, za kar morajo prodati 220 vagonov kisa in 45 vagonov konzerv, vendar pa promet raste iz leta v leto po 10 do 15%, čeprav imajo v različnih tovarnah iste stroke v drugih republikah precej močno konkurenco.

Jasno je, da igra pri tem veliko vlogo kvaliteta izdelkov, ki je znana po vseh domačih republikah in tudi v tujini. Značilnost proizvodov Vinoceta je v tem, da so vsi naravni, brez kakršnihkoli kemičnih dodatkov ali pa konzervirnih sredstev.

TEZNJA PO MODERNIZACIJI

V posameznih obratih tovarne smo se prepričali o tem, da je podjetje že doslej poskrbelo za precejšnjo modernizacijo (Nadaljevanje na 7. strani)

PRI KOVINSKI INDUSTRIJI IG VEDNO BOLJE

NEKDAJ OBRATNA DELAVNICA, SEDAJ ŽE TOVARNA MANJSEGA OBSEGA — RAFINERIJE IN KEMIČNE TOVARNE GLAVNI KUPCI — LEPI NAČRTI ZA PRIHODNOST

Vsak začetek je težak ter povezan z mnogimi ovirami, s sončnimi in pa s senčnimi stranmi. Približno to bi lahko trdili tudi za eno izmed pomembnih industrijskih podjetij naše občine, za Kovinsko industrijo na Igu pri Ljubljani. Da to drži, smo se prepricali ob svojem nedavnem obisku v tej mali tovarni, z namenom, da bi seznanili naše bralce z življenjem in delom kolektiva, z njegovimi problemi in uspehi ter z načrti, ki jih imajo.

Pa se ustavimo najprej ob vprašanju, čemu ime Kovinska industrija in kateri so njeni proizvodi? Osnovni izdelek, s katerim se to podjetje ukvarja že nekaj let, je kovinska embalaža, ki je v zadnjih letih prodrla na trg po vsej Jugoslaviji, zaradi svoje kvalitete pa si je sedaj utrla pot celo na inozemska tržišča. Tako je podjetje poslalo že več vagonov vzorcev v Italijo in Avstrijo, veliko povpraševanja zanje pa je tudi v Zahodni Nemčiji. Glede izvoza se sedaj poraja upanje, da se bo trenutni položaj popravil in da bo Kovinska industrija lahko še močnejše prodrla na inozemska tržišča. Ostali izdelki pa so tudi kovinskega „porekla“ in zato torej ime Kovinska industrija.

VSE ZA INDUSTRIJO IN GOSPODARSTVO

Poglejmo torej po vrsti vse artikole! Sodi za prehransko in kemično industrijo ter hobboki (posebno vrste sodi) s patentnimi in navadnimi zapiraci tvorijo hkrati z bobni za razne smole, bitumen in podobno, glavno serijsko proizvodnjo podjetja. Glavni odjemalci za bobne so, kot smo že omenili, rafinerije nafte, medtem ko „Color“ kante in kante s patentnimi izlivi nabavljajo tovarne barv. To so torej glavni artikli, ki jih v veliki meri nabavlja naša industrija.

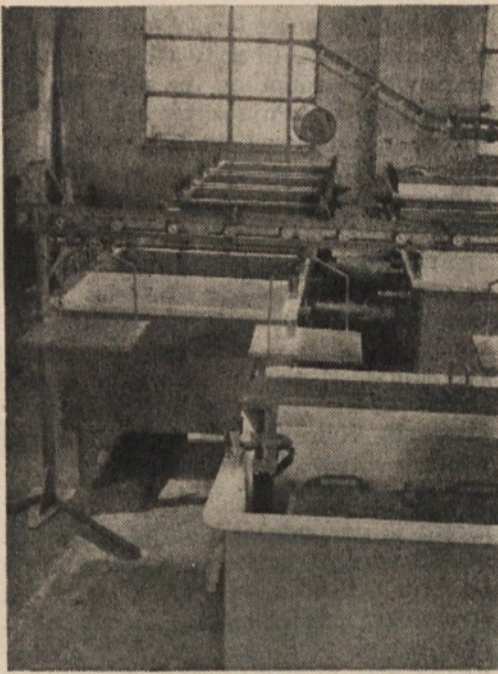
Razumljivo je, da se je kolektiv usmeril še na izdelavo različnih strojev in predmetov, ki so namenjeni našemu gospodarstvu in gospodinjstvu. To so brzoparilniki, ki jih uporabljajo gospodinjstva in poljedelci, elevatorji (puhalniki) za seno in slamo, cisterne in črpalke za gnojnice, razen teh pa še prenosne električne ograje za pašo, ki ogradijo površino 1 ha. Podjetje izdeluje še manjše kovinske predmete za gospodarstvo in gospodinjstvo, znano pa je še po registrskih tablicah za motorna vozila, kjer ima največje število odjemalcev.

V zadnjem času je poslalo na trg še svoj najnovejši izdelek — kompletne galvanske naprave, ki jih uporablja avtomacija, ter transporterje.

KAKŠNA JE BILA RAZVOJNA POT

Kovinska industrija Ig se je razvila iz nekdanjega zasebnega obrtnega podjetja, ki je bilo leta 1948 nacionalizirano. Do leta 1951 je bilo v njem zaposlenih 18 ljudi, ki so ustvarili 7 milijonov kosmatega dohodka na leto. Leta 1950 so izvolili svoj delavski svet, ki je povzročil večjo produktivnost in vplil ljudem več volje za delo. Do leta 1954 so izdelovali le brzoparilnike in gnojnične črpalke, nato pa so dobili stroje za izdelavo embalaže. Ti stroji so bili seveda stari, delavci pa še ne vajeni takšnega dela. Zato so v eni izmeni — 8 ur — izdelali le 120 sodov, z izboljšanjem delovnega procesa pa znaša sedaj produkcija v dveh izmenah 1500 sodov, a računajo, da jih bodo lahko izdelali tudi dva tisoč.

Ob izvolitvi delavskega sveta je delalo v podjetju 25 ljudi in produkcija se je, kljub isti mehanizaciji kot prej, povečala za 100%. Sedaj je v pod-

Galvanske naprave in transporterji

jetju 157 delavcev in uslužbencev, izboljšali so mehanizacijo in produkcija je narasla na sedanjih 750 milij. letno.

VSELEJ NI BILO ROŽNATO

Zal je vmes prišlo doneurejenega stanja, saj so se zlasti v letih od 1958 do 1959 pojavile nekatere slabosti, ki so ovirale razvoj podjetja. Vseprek so si delili dobiček, ničesar prihranili za sklade in zašli celo v dolgove. Slabo vodstvo — vmes so bili tudi nekateri direktorji — ni znalo narediti reda, nastajala so notranja trenja, posledica tega pa je bila slabša proizvodnja in

vse je kazalo na polom. Treba je bilo poseči po ostrejših ukrepih. Slabi direktorji so zapustili podjetje, izločenih je bilo tudi nekaj članov delavskega sveta in spet so krenili na boljšo pot.

ODLOČNA PRELOMNICA

Leta 1959 je s prihodom novega direktorja ter z utrditvijo delavskega sveta nastala pomembna prelomnica, ki pomeni nenehno izboljšanje stanja ter naglo pot k napredku in ugledu podjetja. Sedaj ni med delovnim kolektivom nobenih sporov, disciplina se je povsem utrdila, delovna zavest se je povečala in vsakdo od kolektiva se zanima, kako podjetje napreduje. Opaziti je vedno večje sodelovanje med delavci in strokovnim vodstvom, delavci sami dajejo predloge za izboljšanje delovnega procesa in posledica tega je — popolno saniranje finančnega stanja ter ustvarjanje skladov za obratna sredstva in notranje rezerve.

Jasno pa je, da bi podjetje lahko še mnogo bolj napredovalo, če bi bil zagotovljen zadosten uvoz pločevine in če bi lahko povečali sklade za obratna sredstva. Podjetje ima tolikšno možnost za svojo razširitev, da bi lahko povečalo svoj bruto promet od dosejanega letnega prirastka 100 milijonov na letni prirastek 300 do 400 milijonov dinarjev.

IN PERSPEKTIVNI RAZVOJ?

Kovinska industrija Ig se je do lanskega leta ukvarjala bolj z obrtniško dejavnostjo, sedaj pa, z modernizacijo raznih naprav in z izboljševanjem delovnega procesa, že prehaja v popolno industrijsko proizvodnjo. Perspektive kažejo, da se bo z uvajanjem avtomatizacije proizvodnost še dvignila, toda za to bi potrebovali, razen lastnih skladov za obratna sredstva in investicije, še pomoč od zunaj.

Od leta 1950 do lani je podjetje delalo izključno z zastarelimi stroji, starimi povprečno 30 do 35 let, zdaj pa imajo v načrtu gradnjo tople pocinkovalnice, s čemer bi bruto produkt dvignili na eno milijardo in še čez. S tem v zvezi pa bi morali zgraditi še trafo postajo, za kar imajo že predvidena sredstva iz letošnjih skladov.

ZA ZDAJ NE NAJBOLJSI DELOVNI DOGOJI

Razvoj podjetja terja nujno širjenje delovnih prostorov. Dva obrata sta stisnjena v prostorih, ki za delo ne ustrezajo več. Zato podjetje misli na gradnjo novih objektov, kjer naj bi uredili vse higienske pogoje in najprimernejše prostore, sanitarije in skladišča. Vsega tega jim manjka, čeprav se ves kolektiv trudi, da bi kljub vsemu izboljševal proizvodnjo.

Delo je normirano in norme realne, zaposlene pa imajo več nekvalificirane delovne sile. Precej delavcev dela na

polkvalificiranih delovnih mestih, organizirani pa so že lasten tečaj za polkvalificirane varilce. Zasluzki vseh so solidni, to pa je posledica izboljševanja tehnološkega procesa dela ter prizadevnosti delavcev samih, ki se trudijo za dvig proizvodnje.

DELAJSKI SVET IN NOTRANJE ŽIVLJENJE

Glede na to, da imajo v podjetju dva obrata, so ustanovili tudi dva obratna delavska sveta, ki obravnavata problematiko obeh obratov in dajeta različne predloge, centralni delavski svet pa o tem končno odloča. Pri tem sodeluje še sindikalna organizacija, povedati pa je treba, da so vsi v zelo dobrem sožitju s sedanjim direktorjem, ki je poskrbel za marsikatero novost glede izboljšanja tehnološkega procesa in tudi glede finančnega poslovanja. Seveda bi morala biti oba obratna delavska sveta še bolj aktivna, saj je občutiti, da daje glavni impulz le bolj centralni delavski svet, ki pa za to ni toliko poklican, kot obratna delavska sveta.

Sindikalna organizacija je posredovala že nekaj predavanj Delavske univerze, sodelovala je pri organizaciji strokovnega tečaja in se tudi potrudila, da so se bistveno izboljšali odnosi med delavci. V sporazumu z ObSS sodeluje pri organizaciji letnega odmora za svoj kolektiv, v podjetju pa je pripravila tudi kuhinjo za tople obroke med delovnim časom. Kulturno življenje in mladinska organizacija v podjetju ni sta razvita, ker so pač delavci skoraj v celoti domačini in sodelujejo v kulturnem ter telesnovzgojnem življenju na terenu.

DVA PREDLOGA ZA NOVI NAČIN NAGRAJEVANJA

V podjetju obstajajo za zdaj le obračunske enote, ki so razdeljene takole: obrat I ima obračunsko enoto poljedelskih strojev in industrijskih naprav, proizvodnjo avtomatiziranih strojev, orodjarno ter transportni oddelek, obrat II in uprava pa sta samostojni obračunski enoti. Čisti dohodek in sklade delijo v celoti, osebne dohodke pa po obračunskih enotah.

In kako v bodoče? Posebna komisija sestavlja pravilnik o nagrajevanju po posameznih ekonomskih enotah. Za zdaj so pripravili dva različna predloga, a še niso na jasnem, kateri bi bil bolj sprejemljiv. Prvi predvideva, naj bi točkovali delovna mesta, drugi pa, da bi razdeljevali osebne dohodke po začetnih osnovah (po normah), oziroma po sedanjih tarifnih postavkah za mesečno nagrajevanje.

* * *

Tako je torej pri Kovinski industriji na Igu, kjer je kolektiv doživel precej trpkih spoznanj in se je moral ob njih kaliti, da je krenil na novo pot k napredku in ugledu, ki ga podjetje sedaj uživa doma in v zamejstvu.

Kako živi in dela podjetje Vinocet na Viču

(Nadaljevanje s 6. strani)

nizacijo tehnološkega procesa, tako v sušilnici, kjer imajo poleg stare, komorne, še novo parno sušilnico in obe presušita v 24 urah 9 do 10 ton sveže povrtnine. Tehnološki proces nameravajo izpopolniti s sodobnimi pripomočki tudi v konservirnici, precej pa so izpopolnili kisarno, kjer imajo novo in staro proizvodnjo. V novi proizvodnji dela šest velikih, skoraj novih strojev. Od teh so naredili v zadnjih letih doma pet strojev s proizvodnimi kadmi, katerih vsaka ima kapaciteto enega vagona kisa tedensko. Pri stari proizvodnji po češkem načinu je v po-

gonu 150 malih kadi, toda z izpopolnitvijo moderne bo stara proizvodnja opuščena.

DELOVNI POGOJI IN SKRBE ZA LJUDI

Obratni prostori po velikosti sicer ustrezajo, ne pa več glede na moderno živilsko proizvodnjo. Zato nameravajo del starih in že dotrajanih obratnih zgradb podreti, zgraditi pa nove, hkrati s skladiščnimi in odpremnimi prostori.

Zaposlenih je povprečno 70 ljudi, ker ročno in delovno silo v veliki meri nadomešča mehanizacija. Delovni po-

goji so glede na nujnost produkcije zlasti v konservirnici dokaj težki, ker je to delo mrzlo in mokro, vendar se temu ni moč izogniti. Drugod je stanje zadovoljivo, pomembno pa je, da v podjetju ne pride do nobenega primera poklicne bolezni.

Delo je normirano po učinku, osebni dohodki pa so v dveh ekonomskih enotah — v proizvodni in v upravno-režijski — urejeni po enoti proizvoda. Poslovanje vodi enajstčlanski delavski svet s sodelovanjem upravnega odbora in sindikalne organizacije ter rešuje probleme enotno, brez pomišljanja, kar je sploh značilnost pri manjših podjetjih. Pri delovnem kolektivu je opaziti veliko osebno zainteresiranost za proizvodnjo in vse aktualne probleme podjetja. To pa zaradi tega, ker je

večina članov kolektiva zaposlena v podjetju že dolgo vrsto let in so z njim zelo zaživel.

Sindikalna organizacija kaže veliko živahnost predvsem pri usposabljanju novih moči z raznimi tečaji in izpiti, mnogo članov kolektiva obiskuje ekonomsko dopisno šolo in kemični oddelek TSS, eden pa študira, na pobudo podjetja, tudi na živilski visoki šoli. Podjetje vse te „večerne dijake“, ki kažejo veliko zanimanje za osebno izpopolnjevanje, materialno podpira, to pa bo seveda tudi v korist celotnemu kolektivu in podjetju nasploh.

Tako živi in dela kolektiv podjetja Vinocet na Viču, ki želi čim bolj ustrezni potrebam širokega kroga potrošnikov doma in v tujini.

Konferenca za družbeno aktivnost žensk občine Vič - Rudnik

Pereč problem vzgoje in varstva otrok

Hitri družbeni razvoj, krepitev materialne osnove ter vedno večje uveljavljanje širokega mehanizma samoupravljanja v komuni ustvarjajo pogoje, da se skrb za človeka, ki je naša temeljna naloga, izvaja hitreje in pa uspešneje. Med drugim je nastalo pereče zlasti vprašanje pomoči zaposlenim ženam in vzgoji ter varstvu njihovih otrok.

O tem je razpravljala tudi konferenca žensk za področje ObLO Vič-Rudnik, ki je bila 27. novembra 1961. Poročilo o razvoju in potrebah otroškega varstva je pripravil iniciativni odbor in ga je podala tov. Anica Zavec. V poročilu je prikazala nekatere razvojne stopnje ženskih društev, obenem pa spregovorila o družbeno-gospodarskih ukrepih, ki so vplivali na položaj žene in ga spreminjali glede

Komisija za družbeno aktivnost žensk je spomladi zbrala podatke o položaju zaposlenih žena v gospodarskih organizacijah. Iz vseh odgovorov je naravnost izstopalo vprašanje otroškega varstva v viški občini. Naša občina ima samo 6 otroških varstvenih ustanov, ki zajemajo komaj 300 otrok. Pa še te ustanove se marsikje borijo s težavami, zlasti s pomanjkanjem prostorov in vzgojnih moči. S pomočjo društva prijateljev mladine je bila izvedena anketa o potrebah otroškega varstva na področjih stanovanjskih skupnosti „Milan Česnik“, v Trnovem, v Horjulu, na Igu, na Dobrovi in v Notranjih gorah ter nekaterih gospodarskih organizacijah na teh področjih, ki zaposlujejo pretežno žensko delovno silo. Anketni odgovori so pokazali, da je v Notranjih gorah še posebno pe-

na Viču, v Trnovem in v centru mesta, kar je za mlajše neprimerno. Stanovanjska skupnost že razpolaga s stavbo za potrebe otroškega varstva, potrebni so le še pravni ukrepi za izpraznitev in sredstva za temeljito adaptacijo. Če bi pri adaptaciji sodelovala gospodarske organizacije in ustanove, katerih družine stanujejo na tem terenu, bi na ta način dosegli, da bi teren in vse te organizacije tako dobile čimprej tudi otroško varstveno ustanovo. Dokončna rešitev problema otroškega varstva na tem področju pa bo zagotovljena z gradnjo nove otroške ustanove na Bičevju. Na področju krajevnega odbora Dobrova je 31 otrok nujno potrebnih varstva. S preureditvijo neizkoriščenega prostora v Zadržnem domu bi ob morebitni podpori Kmetijske zadruge Dobrova morda kmalu pridobili primerne prostore za otroško varstvo. Tudi v Horjulu nimajo otroške ustanove, čeprav je na tem področju 54 otrok potrebnih otroškega varstva. Z razumevanjem horjulskih podjetij bi sorazmerno lahko hitro rešili problem. Na Igu in na Lavrici pa za zdaj trenutno še nikakor ne moremo pričakovati ustreznih rešitev.

Anketa je posredovala tudi podatke o številu otrok, ki so v varstvu starih staršev ali sorodnikov ter zancev, pri katerih pa je vzgoja otrok zelo problematična. Ti otroci so obvarovani le pred cesto in potepuštvo, skrb za njihovo pravo vzgojo pa ostaja zanemarjena.

Pri reševanju vprašanj varstva otrok so mnoge stanovanjske skupnosti naletele na gluha ušesa gospodarskih organizacij, pa tudi nekatere stanovanjske skupnosti niso bile dovolj aktivne, zlasti pri angažiranju ustreznih subjektivnih činiteljev na terenu in pri zbiranju finančnih sredstev.

Naloga družbene skupnosti je, da v mestu in na podeželju olajša zaposleni ženski varstvo in vzgojo otrok, da se bo lažje posvetila svojemu delu in pa strokovni izpopolnitvi. Posameznim okoljem se bodo pač prilagajale najustreznejše oblike varstva. In o konstruktivnem reševanju teh problemov je bilo na viški konferenci zelo veliko slišati.

Presenetljivo izkrivljena dejstva

V našem listu št. 10, od 29. novembra 1961, smo na osnovi podatkov, ki jih je imel ObSS Vič-Rudnik na razpolago do 13. novembra, objavili članek pod naslovom „Nekaj ugotovitev ob izdelavi pravilnikov o delitvi dohodka“ in prikazali dejansko stanje tega, trenutno res najpomembnejšega vprašanja. Ob tej priložnosti smo navedli nekaj misli tudi o poteku in izdelavi pravilnikov v prosvetnih ustanovah.

Glede na vsestransko pomoč našega ObSS, ki je sklenil v obdobju 1961/62 enako, ali pa še bolj kot ostalim podružnicam, pomagati podružnicam v prosveti in to tudi v praksi že izvaja, pa nas je naravnost presenetil članek sindikalne podružnice prosvetnih delavcev Velike Lašče, pod naslovom „Presenetljive ugotovitve“, objavljen v rubriki „Pisma uredništvu“ v 288. številki „Ljubljanskega dnevnika“ od 14. decembra 1961.

Odlomka o prosvetnih delavcih, ki je bil objavljen v našem glasilu in tudi v Ljubljanskem dnevniku, ne bi ponovno navajali, poudariti pa hočemo, da so bile ostale navedbe v Ljub-

Ko smo se dne 16. decembra, torej po objavljenem članku v Ljubljanskem dnevniku, pozanimali pri predsedniku tozadevne komisije Sveta za prosveto pri ObLO, kako je s pravilniki, nam je pojasnil, da so nekatere eno ali dvorazredne šole z eno ali pa dvema učnima močema iz velikolaškega področja oddale svoje pravilnike v času od 10. do 24. novembra. Šola v Velikih Laščah, kjer je zaposlenih največ učnih moči, pa dotlej še ni imela izdelanega pravilnika. Vprašamo se, kaj je torej s 30. oktobrom?!

2. Trditev, da ni dal nihče pobude za sklicanje širšega posveta o tem vprašanju pri občini, pa je popolnoma neutemeljena. Svet za šolstvo z upravnimi organi ObLO vred je že 6. oktobra sklical širši posvet, kjer je, poleg ostalega, razpravljal z vsemi predsedniki šolskih svetov, oziroma UO posameznih šol, tudi o izdelavi pravilnikov. Isti dan je tudi ObSS imel posvetovanje s predsedniki sindikalnih podružnic prosvete o njihovih občinskih zborih in o izdelavi pravilnikov. Posebej pa so še člani našega ObSS, razen v nekaj primerih, sodelovali na občinskih zborih sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev in jim tudi na ta način pomagali.

3. Kot pozitivno smo ocenili tudi dejstvo, da so prosvetni delavci ob sestavljanju pravilnikov posvetili večino časa analizi delovnih mest in vrednotenju dela in ne samo stremljenju po povišanju osebnih dohodkov. Zato nas tembolj čudi razburjanje glede te ugotovitve. Če kdorkoli, se prav družbeno-politični činitelji zavzemajo za to, da je treba prosvetnim delavcem zagotoviti primeren položaj ter njegovo delo pravilno nagradjevati. Takšno stališče zavzema tudi naš ObSS in sindikati nasploh.

Torej je trditev, da se prosvetni delavci borijo ali pa tudi ne za drobtinice, odveč, zakaj prav sindikati se trudijo, da bi vsakdo dobil tisto, kar mu sodi. Res pa bi storili napako — enako kot v tistih gospodarskih organizacijah, kjer so posvetili preveč pozornosti pravilniku o delitvi osebnega dohodka, odločno premalo pa pravilniku o delitvi čistega dohodka — če bi tudi pri prosvetnih delavcih razpravljali samo o povišanju osebnih dohodkov, pri tem pa ne naredili solidne analize ter ne bi pravilno vrednotili dela. Kot gospodarske organizacije, tako morajo torej tudi šole resno gledati na svoj nadaljnji obstoj. Pri tem pa je treba, ob utemeljeno nujnem povišanju osebnih dohodkov, upoštevati tudi možnosti občinskega proračuna, v nekaterih šolah pa še izpopolnitev zelo neprimernega inventarja.

Končno še tole: pričakovali bi, da bi prizadeti člani sindikalne podružnice, v kolikor so ugotovili v „Naši komuni“ neustrezno pisanje o tem problemu, našli prav v tem listu mesto še za svoj odgovor. S tem ne nameravamo zmanjševati vrednost ali pa ugled kateregakoli drugega lista, sodimo pa, da bi bila ta pot, po vseli sodobnih zakonitih načelih edino pravilna.

Še boljše in koristneje pa je iskati osebne stike s svojimi forumi — pri katerih bodo člani naših sindikalnih organizacij pa tudi drugi občani našli vselej potrebno pomoč — kakor pa nekoristno pisariti zgolj zaradi članstva ali pa iz osebne prizadetosti. Tako naj bi v prihodnje tudi vse naše sindikalne podružnice, ki jim želi ObSS pomagati pri reševanju njihovih problemov, postopale. Jože Mesarič

Urejuje uredniški odbor.

Odgovorni urednik Zorž Vlado.

Tiska Tiskarna šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.

V NAŠI KOMUNI JE PRI VEČINI PODJETIJ ZAPOSLENE MNOGO ŽENSK DELOVNE SILE. NJNA PRODUKTIVNOST PA BI BILA SE VEČJA, ČE BI ZAGOTOVILI OTROKOM ŽENA PRIMERNO VARSTVO

njene resnične enakopravnosti. Prikazala je tudi dosedanja prizadevanja pri reševanju problemov družine in gospodinjstva ob izredno velikem porastu števila zaposlenih žensk v vseh vejah gospodarstva, v organih uprave, družbenih službah in visokem odstotku šolanja ženske mladine. Ko govori o problemih zaposlenih žensk, pravi med drugim: „Današnji razvoj družbenih služb, uslužnostnih dejavnosti, mreže servisov, otroško varstvenih ustanov, družbene prehrane, itd. pa ni šel v korak z naglim procesom zaposlovanja žensk. To pomeni, da se problemi zaposlenih žensk poleg napore vse družbe za njihovo reševanje še naprej zaostrejujejo, zlasti v komunah, kjer je zaposlenih več žensk. Prav tako se nismo v zadostni meri poglobili v probleme strokovnega usposabljanja žensk, oziroma šolanja ženske mladine za delo v gospodarstvu. Strokovnost na delovnem mestu in kvalifikacija proizvajalcev postaja iz dneva v dan odločujoči činitelj za nadaljnji uspeh družbene in gospodarske izgradnje.“

Gospodarski uspehi občine

(Nadaljevanje s 4. strani)

Čevljarska zadruga Vič in Univerzalna varilnica „Uvar“. Obe podjetji ne ustvarjata dovolj sredstev čistega dohodka za pokrivanje vseh izplačanih osebnih dohodkov.

Tako so se torej zavzemale naše gospodarske organizacije v prvih devetih mesecih minulega leta za realizacijo družbenega plana. Ko bomo potegnili črto čez gospodarjenje v minulem letu in ugotovili da je bilo po sedanjih možnostih uspešno, pa se bomo morali zamisliti, kje so še skrite vse objektivne in subjektivne možnosti dviga proizvodnje na vseh področjih gospodarstva v letu 1962.

Naša komuna v ljudski revoluciji

Z DANASNJIM SESTAVKOM, KI GOVORI O NEPOSREDNI OSVOBODITVI LJUBLJANE 9. MAJA ZAKLJUČUJEMO NAŠO RUBRIKO „NASA KOMUNA V LJUDSKI REVOLUCIJI“, KI SMO JO V NAŠEM LISTU POSVETILI 20. OBLETNICI LJUDSKE REVOLUCIJE V JUGOSLAVIJI. SEVEDA PA BOMO TUDI V PRIHODNJE OBJAVLJALI RAZLICNE SPOMINE IZ NOB IN ZATO SO PRAV TAKSNI SESTAVKI SE VNPAPREJ ZAŽELENI.

Zadnji boji za osvoboditev Ljubljane

Takrat, ko je IV. Armada jugoslovanske vojske prodrla v Slovensko Primorje in za praznik 1. maja osvobodila Trst, je napočil čas, da so se slovenski partizani ob pomoči Hercegovske divizije usmerili na Ljubljano, da bi končno iz nje pregnali okupatorja in jo osvobodili. To nalogo je dobil VIII. korpus s svojo XV. in XVIII. divizijo, medtem ko je IV. armada poslala proti Ljubljani svojo XXIX. Hercegovsko divizijo. Prodiranje proti Ljubljani ni bilo lahko. V zadnjih dneh aprila so Nemci na ozemlju Dolenjske in Notranjske nakopičili znatne sile, ki so bile precej močnejše od partizanskih. Samo na tem prostoru so zbrali okrog 17.000 ljudi z artilerijo in tanki, med njimi skoraj štiri SS policijske polke, ruske vlasovce, domobranci in nedivizijske. Hoteli so na vsak način ohraniti ljubljanska vrata za umik svojih enot na Karavanke, kjer so hoteli urediti svojo zadnjo obrambno črto. Nasproti vsem tem silam je imel VII. korpus nekaj nad 3000 mož, XXIX. divizija pa okoli 6000. Za izhodišče velikih operacij za osvoboditev Ljubljane moramo vzeti ukaz IV. armade z dne 28. aprila 1945, ki je z njim njen štab odredil VII. korpusu, da začne z operacijami v smeri od Starega trga na Kolpi v smeri Kočevja in Ribnice proti Ljubljani.

Po osvoboditvi Kočevja je VII. korpus preganjal sovražnika proti Ribnici in to tako, da je bila XV. divizija na desni, XVIII. pa na levi strani ceste proti Ljubljani. Ribnica je padla po bojih obeh divizij 5. maja, nakar je XV. divizija preko Zdenške vasi in Račne prodrla v Grosuplje, XVIII. divizija pa je v noči od 5. na 6. maj vkorakala v Velike Lašče in nadaljevala pot čez Turjak in Pijavo Gorico do Šmarja. Tedaj je nastopil trenutek za končni napad na Ljubljano. Na desnem krilu se je razvrstila XV. divizija, na levem pa XVIII. Med tem je XXIX. divizija že osvobodila Vrhniko in se na prostoru Vrdzenec-Horjul-Brezje-Log in Bevke zapletla v hude boje s sovražnikom, ki je na notranjski strani branil dostop do Ljubljane. 6. maja so se Nemci in domobranci umaknili tudi s Preserja, kamor je prodril oddelek 13. Hercegovske brigade. Nemško poveljstvo je na vsak način hotelo Ljubljano braniti. Na južni strani mesta je v ta namen napravilo dve bojni, dobro utrjeni črti. Zunanja črta je potekala v loku od vzhoda proti zahodu od Zadvora na Orle-Lavrico — čez Barje in Kozarje na južna pobočja Toškega čela. Napad za osvoboditev Ljubljane se je začel 7. maja. Najhujši boji so se razvili na Orlah, kjer so borci Gubčeve in Cankarjeve brigade ponovno jurišali in jih zavzeli, pa so se morali zopet umakniti v noči od 7. na 8. maj. Nemci so obe brigadi dobesedno zasuli s poplavo izstrelkov topov z gradu in 120 mm minometov z Goloveca. Nek ujeti Poljak je povedal, da morajo vzdržati do noči 8. maja in da Nemci streljajo

lastne ljudi, ki nočejo na juriš. Zaradi velikih izgub se je Gubčeva brigada umaknila, zamenjala pa jo je XVIII. divizija, ki je Orle 8. maja zavzela. Gubčeva brigada je šla nato skozi Šmarje in Polico in od tod 9. maja v Ljubljano. Podobno, kot na Orlah, je istega dne tudi XXIX. divizija strla sovražnika na območju Loga, Horjula in Brezij. Da bi se Nemci rešili iz klešč obkolitve, so proti polnoči od 8. na 9. maj prenehali boj za Ljubljano in se z vso možno naglico umaknili iz mesta. Z umikom nemškega okupatorja iz Ljubljane pa se je hkrati zrušil tudi krvavi režim slovenskega domobranstva.

V zgodnjih jutranjih urah 9. maja 1945 so borci oficijske šole Glavnega štaba prvi prišli v Ljubljano, njim so z jugovzhoda sledile enote XV. in pa XVII. divizije, z jugovzhoda pa enote XXIX. divizije. Ko je prispela v Ljubljano prva Narodna vlada Slovenije, so ji Ljubljančani priredili slavnostni sprejem in pozdrav pred meščansko šolo na Viču. Tu je imel predsednik prve slovenske vlade tov. Boris Kidrič kratek nagovor zbrani množici. Ljubljana je bila tako po štirih letih okupacije in terorja zopet svobodna.

70 let našega prvoborca Toneta Jarca

vključil v Rdečo armado, hkrati z mnogimi drugimi Slovenci, ki so bili tudi v ujetništvu. Borili smo se proti belim in interventom, nato pa sem leta 1919 odšel na Madžarsko in sodeloval v madžarski rdeči vojski. Zatem sem se zaradi Horthyjevega terorja umaknil med gozdne delavce, po več kot 10 letih pa sem se spet vrnil v svoj domači kraj.

Ker sem dodobra spoznal vso veličino Oktobrske revolucije, sem seveda takoj po prihodu domov poiskal stike s komunisti v Ljubljani in začel z njimi sodelovati. Ob koncu leta 1929 in v začetku 1930 smo v podstrešju moje hiše uredili prostor za tehniko Centralnega KPJ, ki je imel tedaj svoj sedež v Ljubljani. V aprilu leta 1930 so me aretirali in odpeljali v beograjsko Glavnjačo ter me na procesu proti 80 slovenskim komunistom obsodili na štiri leta težke ječe, ki sem jih preživel v Sremski Mitrovici. Po vrnitvi iz ječe nisem odnehal. Partija je leta 1939 organizirala v moji hiši ilegalno konferenco, dve leti kasneje pa se je začela naša največja borba, borba za osvoboditev izpod okupatorskega jarma in za boljše življenje vseh delovnih ljudi...

Tu mu je nekoliko zastala beseda. Morda je v mislih na hitro obšel vsa pota, ki jih je prehodil kot partizan prvoborec, zakaj takoj ob prihodu okupatorjev se je vključil v NOV kot borec Šercerjeve brigade, in prenehal z borbo šele leta 1945, ko je naš do-

movini zasijala prava, resnična svoboda. Vrnil se je domov, a svoje hiše ni več našel. Požgali so mu jo pobesneli fašisti, ženo in hčerko pa odpeljali v internacijo. To ga ni uklonilo. Vesel, da je vendarle našel ženo in hčer ob vrnitvi še živi, se je vključil v gradnjo nove socialistične domovine kot zaveden član Zveze komunistov in drugih organizacij ter nosilec spomenice. Toda kljub svoji visoki starosti je še sedaj neumoren delavec v naprednih organizacijah in predsednik SZDL na Barju. Njegovo hišo pa krasi spominska plošča, ki govori o ilegalni konferenci KPJ še izpred druge svetovne vojne.

Ob slovesu smo mu zaželeli še dosti zdravja in uspehov polnih let, k čemur se pridružujejo vsi, ki poznajo vedrega 70-letnika Toneta Jarca.

★

KOLEKTIV

SOLSKIH DELAVNIC

TEHNISKIH SOL

VSEM BRALCEM

„NASE KOMUNE“

SREČNO NOVO LETO 1962!

★

L
J
U
B
L
J
A
N
A
9.
MAJA
1
9
4
5

PROGRAM

osrednjih novoletnih prireditev v Ljubljani

DEDEK MRAZ MED NAMI

28., 29. in 30. decembra vsak dan med 17. in 18. uro na Titovi cesti

Za razvedrilo bodo poskrbela lutkovna gledališča, kinematografi, artisti, baleti, igralci, godbe, prodajalci dobrot, pijač in igrač ter podobne baže ljudje.

To prireditev bo vsak dan obiskal tudi Dedek Mraz s svojim veličastnim spremstvom.

VELIKO ZABAVIŠČE

NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU NOVOLETNI SEJEM — v vseh razstavnih prostorih Gospodarskega razstavišča od 15. do 31. decembra, vsak dan od 9. do 20. ure.

Nad 70 trgovskih podjetij bo prodajalo blago za novoletna darila.

RAZSTAVA IGRAČ — v paviljonu „Jurček“ od 15. do 31. decembra vsak dan od 9. do 20. ure.

VESELO V NOVO LETO — internacionalni Luna-park, avtodromi, strelišča in druga razna zabavišča, vrtiljaki pokonci in počez, vse za šalo nič za res.

PISANE DEDKOVE PODOBE — vsele prireditve v Veliki dvorani Gospodarskega razstavišča. Nastopali bodo artisti, godci, žongler, tekmovali boste za Dedkova darila, videti pa bo še posebno lepe filme.

Čas prireditev:

26. in 27. decembra ob 10., 14. in 16. uri.

28., 29. in 30. decembra ob 9., 11., 14. in 16. uri,
31. decembra ob 10. uri.

Vstopnina:

otroci din 50, odrasli din 100.

KINO-VARIETE — bo predvajal izbran artistski program, v katerem bodo nastopali svetovno znani varietejski umetniki, vmes pa bodo igrane še posebne novoletne filmske zgodbe.

Čas predstav:

26. do 30. decembra ob 18.30 in ob 21. uri.

Vstopnina:

120 din, 150 din in 200 din.

LAHKIH NOG NAOKROG — največje silvestrovanje v Ljubljani.

Ples, godba, izbrane jedi in pijače, nastopi artistov, srečolov, šaljiva pošta in še zvrhan koš Dedkovih presenečenj. Igrajo orkester Mojmira Šepeta, poje Majda Sepe in veseli trio v baru.

Pričetek programa ob 21. uri.

DRSALIŠČE V TIVOLIJU

VELIKA DRSALNA REVIJA — nastopajo najboljši drsalci in hokeisti Ljubljane in Olimpije v bogatih kostumih, barvah, lučeh in v glasbi.

Čas predstav:

26. decembra ob 17. uri,
27. decembra ob 17. in 20. uri,
29. decembra ob 16.30 uri,
30. decembra ob 16.30 in 20. uri.

Vstopnina:

otroci 50 din, odrasli 100 din.

Delovni kolektivi žele naši mladini srečno in uspešno novo leto 1962

STAVBENO MIZARSTVO

LJUBLJANA, SLOMSKOVA 16,

tel. 30-480 z obrati

Roleta, Linhartova 8, tel. 30-335,

Žaga Škofljica, tel. 21-683,

Pohištvo Privoz 16, tel. 21-792,

Izdelujemo: vse vrste stavbeno-mizarskih izdelkov, vgrajeno ter pisarniško pohištvo, rolete in platnene zavese.

Vršimo prodajo vseh vrst in dimenzij žaganega lesa. Kvaliteta z jamčena, cene solidne.

KOLINSKA TOVARNA HRANIL

LJUBLJANA

nudi potrošnikom priznane prehranske izdelke:

„Proja“, odličen kavni nadomestek

„Regina“, pečilni prašek in vanilni sladkor

„Metka“, kakaove rezine in marmorni kolač

„Royal“, pudingi — izdelani v desetih okusih

„Ka-bi“, mešanica kakaa za otroke

„Kroka“, specialna mešanica za krompirjevo testo

„Rex“, posebna začimba za juhe, omake in podobno

„Mix“, snežni kolač — najnovejši izdelek

„Bebin“, hrana za otroke

LESNA INDUSTRIJA

POLHOV GRADEC

proizvaja vse vrste in dimenzije rezanega lesa, sodobnega pohištva, ladijski pod in zaboje.

Kolektiv podjetja svoje izdelke vljudno priporoča.

MIZARSKA ZADRUGA VIČ

KRAJEVNA KLAVNICA HORJUL

GOSTILNA KRIZIŠČE

GOSTILNA PRI POKU —

BREZOVICA 88

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

GROSUPLJE

GOSTILNA „PRI MESCUC“

TOVARNA VIJAKOV

LJUBLJANA, Tomažičeva ulica 2

GOSTILNA IN PEKARIJA

KOPRIVEC — VELIKE LASCE

KMETIJSKA ZADRUGA DOBROVA

GOSTILNA ANDOLSEK

VELIKE LASCE

GOSTILNA KRIM

DOLENJSKA CESTA 28

BIFE OB GRADAŠČICI, Ljubljana

nudi gostom točno postrežbo z dobro pijačo in jedili ter želi vsem pionirjem, domovom in društvom prijetno Novoletno jelko

„ELEKTROPRENOS“

LJUBLJANA, HAJDRIHOVA UL. 2

z ekonomskimi enotami: uprava, obrat Kleče, obrat Laško, obrat Pekre, obrat Divača, Elektrokovinska delavnica Laško, obrat Služba zvez.

Trgovsko podjetje

H R A N A

Rožna dolina

s svojim potrošniškim centrom — samopostrežba — na cesti IX čestlita svojim potrošnikom novo leto in se priporoča

Žičnica - Ljubljana

Ž E L I

SREČNO NOVO LETO 1962!

DOBRA VOLJA JE, TODA DENARJA PRIMANJKUJE

Predsednik Občinske zveze za telesno kulturo tovariš Višnar o njenih problemih

V okviru sodobnega upravljanja v telesni kulturi imajo na terenu pomembno vlogo Občinske zveze za telesno kulturo, ki naj usmerjajo delo posameznih telesnovzgojnih organizacij in naj jim v okviru svojih možnosti nudijo tudi potrebno pomoč.

Glede na to, da so te občinske organizacije šele v razvoju in so odvisne predvsem od dotoka finančnih sredstev iz občinskih virov, pa iz dneva v dan zadevajo probleme, ki so včasih skoraj nepremostljivi. Zato delo običajno precej šepa, društva in klubi pa, hkrati z ObZTK, ne vedo poti iz zagate, zlasti kadar gre za finančna vprašanja. Prav takšni problemi se pojavljajo tudi v okviru občine Vič-Rudnik, zlasti zato, ker je ta predel precej obširen, ima pa malo industrije in gospodarskih organizacij, iz katerih naj bi dotekala sredstva. Prav to in še druge zanimivosti smo ugotovili iz razgovora s predsednikom ObZTK Vič-Rudnikov Slavkom Višnarjem.

„Vse od ustanovitve naše zveze smo imeli glede problemov telesne kulture v naši občini že precej razgovorov,“ je v uvodu povedal tov. Višnar. „Toda ostalo je le bolj pri besedah, ker karkar naprej nismo mogli storiti. Pri tem nas ovira precej činiteljev in posledice opazamo zlasti pri množični, temeljni telesni vzgoji naše mladine v šolah in društvih. Le-ta je nezadovoljiva, čeprav bi morala biti zlasti obvezna telesna vzgoja v šolah nujen sestavni del splošne vzgoje naših otrok. Predvsem naj poudarim, da je mnenje nekaterih šolskih vodstev, češ da je telesna vzgoja pač zadeva prostovoljnih organizacij, to se pravi društev, zmotna. Telesna vzgoja šolske mladine je zlasti zaradi njenega fizičnega razvoja neločljivo povezana s splošnim poukom v šoli, če bomo hoteli imeti telesno krepko in zdravo mladino, ki naj bi v prihodnosti zlahka prenašala kakršnekoli napore.“

— V čem pa so glavne ovire, da vaša zveza ne more zadostno razviti svoje dejavnosti? So morala finančna sredstva glavni vzrok? „Res je. Le-ta so tako majhna, da brez njih ni omogočeno zadovoljivo delo niti zvezi, še manj pa društvom in klubom, ki jih imamo v naši občini kar 26. Zveza ni mogla dosti nuditi nobenemu društvu ali klubu nikakršne materialne pomoči, ker te na noben način tudi ni mogla od nikoder dobiti. Jasno je, da to ni mogoče, ker je naša občina glede dotoka sredstev med najšibkejšimi v Ljubljani in torej tudi ne more nuditi le-teh svojim osnovnim telesnovzgojnim organizacijam glede na njihove potrebe, temveč v okviru svojih možnosti. Pod takšnimi pogoji zares ni mogoče delati, in na koncu koncev v društvih celo menijo, da je takšnemu stanju kriva ObZTK in pade teža odgovornosti torej nanjo.“

— Kako pa je torej s številnimi objekti in z vaditeljskim kadrom, ki je za vzgojo mladine tako potreben?

„Povsem razumljivo je, da nam posamezni športni objekti, ki niso niti tako stari, propadajo, saj nimamo denarja za njihovo vzdrževanje. Zapravili smo sicer za 10 milijonov dinarjev pri Okrajni zvezi za telesno kulturo, da bi s tem denarjem uredili na objektih vsaj najnujnejše. Toda tudi ta ZTK nima denarja. Glede vaditeljev se pa seveda pojavlja vedno večji problem, ker mnogi že leta in leta brezplačno delujejo v društvih, a za to ne dobijo niti ustreznega priznanja, kaj da bi govorili še o kakšnih nagradah. Mnogi med njimi, zlasti mlajši, so si poiskali že različne honorarne zaposlitve, mladina pa ostaja brez prave

strokovne vzgoje. Spričo tega se ne morejo uresničiti naši nameni, da bi skrbeli za množično telesno vzgojo, ki sicer ne zahteva prevelikih sredstev, a še teh ni na razpolago. Ostajamo torej na mrtvi točki.“

— Ali društva in klubi po vašem mnenju lahko pričakujejo kakršnokoli pomoč od gospodarskih organizacij?

„Zavzemamo se za pomoč gospodarskih organizacij in podjetij našim društvom. Zato je tudi ustanovljen sklad za pospeševanje telesne kulture, v katerem naj bi se stekala ta sredstva. Virov za zdaj še ni, čeprav se nadejamo, da jih bomo konec koncev le pridobili. To naj bi bila posredna pomoč podjetij, odločno pa sem proti neposrednemu podpiranju nekaterih klubov s strani posameznih podjetij, kot to še vedno ponekod prakticirajo. Tako dobivajo sredstva neenotno in nekontrolirano samo privilegirani klubi, druga društva, ki takšne možnosti nimajo, pa životarjajo ali so celo obsojena na propadanje. Nasploh je želja ObZTK,

da bi ta sredstva, v kolikor bi jih dobili, razdeljevala društvom glede na njihovo aktivnost in koristnost v okviru telesne vzgoje.“

— Kakšno pomoč vam nudi Okrajna zveza in kakšni so odnosi z njo?

„Povezava med OZTK Ljubljana in med nami je dokaj snja. Nismo pa zadovoljni, ker dobivamo obvestila za razna tekmovanja, ki naj bi se jih udeležila tudi naša društva, večkrat prepozno. Zaradi obsežnosti našega področja v takih primerih težko objavimo društvom razpise o tekmovanjih in se ta ne morejo nanja pripraviti. Spričo tega ta ali ona ekipa večkrat izpade, čeprav bi želela sodelovati na raznih tekmah okrajnega merila. Glede materialne pomoči pa lahko rečem, da je pri okrajni zvezi prav takšna težava, ker tudi nima lastnih sredstev za pomoč občinskim zvezam ali društvom. Pravzaprav naj povem, da dobimo še največ spodbude s strani vodstva občinske organizacije SZDL, ki nam nudi svojo moralno in tudi materialno pomoč, če in kadarkoli ima za to možnosti. Razveseljivo je še to, da sta se v zadnjem času zavzela za probleme telesne kulture oba zbora ObLO ter nameravata v prihodnje čim bolj pomagati, medtem ko prej tega nismo občutili.“

— Zanima nas še, kakšna je aktivnost sindikalnih organizacij v podjetjih glede na rekreativni šport?

„Odkrito rečeno, problem te dejavnosti še ni bil pravilno načet in v naši občini še nismo začeli z načrtno organizacijo rekreativnega športa. V nekaterih podjetjih so sicer simoiniciativno začeli z nekaterimi panogami, ki jih gojijo člani sindikata v svojem prostem času. Večinoma pa so to kampanjske akcije, morda ob kakšnih

praznikih ali podobnih priložnostih. V tem primeru bi moral mnogo več storiti Občinski sindikalni svet, ki bi moral prebuditi posamezne kolektive. Organiziral naj bi tekmovanja v različnih panogah med posameznimi podjetji, pri tem pa bi pomagala tudi naša zveza. Prostorov za različne tekme res ne manjka in če bi enkrat prebili led, bi delavske športne igre prav gotovo dobile veliko simpatizerjev, postale pa bi stalna oblika telesnovzgojne dejavnosti v naših delovnih kolektivih. Pri tem pa bi morali seveda paziti, da bi tudi člani sindikata, ki se redno ne ukvarjajo s tekmovalnim športom, vzdrževali primerno telesno kondicijo, ki je za takšne igre prav gotovo tudi potrebna.“

— Na koncu pa še tole: kakšna je kaj povezava med telesnovzgojnimi in drugimi organizacijami?

„Trdnih vezi med telesnovzgojnimi organizacijami in kolektivi še ni, pravzaprav še niso vzpostavljene. Zelo razveseljivo pa je, da se je prav v zadnjem času začela zavzemati za delo naše zveze mladinska organizacija, oziroma občinski komitet LMS, ki kaže kar precej nagnjenosti k temu, da bi vključil v telesnovzgojno dejavnost zlasti mladino po kolektivih. Na ta način se nadejamo, da bo nastala glede tega pri nas večja živahnost in razgibanost.“

Misli, ki smo jih zbrali ob razgovoru s tovarišem Višnarjem, so precej tehtne. Jasno pa je, da bo treba mnogo tega v prihodnjem letu uresničiti, če bo hotela telesna kultura v občini Vič-Rudnik stopati v korak z ostalimi občinami. Precej krepkega dela čaka torej funkcionarje Občinske zveze za telesno kulturo, ki pa pri svojem prizadevanju ne bodo ostali osamljeni.

TEKMOVANJE ZA

„NARODNO ŠPORTNO ZNAČKO“

Občinska zveza za telesno vzgojo ObLO Ljubljana-Vič-Rudnik vabi vse sindikalne organizacije, šolsko in pa ostalo mladino, telesnovzgojna društva in klube na tekmovanje za narodno značko. Pridobitev značke bo dokaz fizične sposobnosti vsakega športnika, člana društva „Partizan“, delavca, kmeta, dijaka, študenta, pripadnika predvojaške vzgoje in vojaka naše armade. Povežite se s športnimi organizacijami, kjer boste prejeli vsa nadaljnja navodila.

Naš časopis bo bralcem posredoval usepehe tekmovanja. Tekmuje lahko vsak državljan star več kot 15 let. Priprava in izpolnjevanje norm za Narodno športno značko ima značaj aktivnega odmora in pa zabave delovnih ljudi.

Tekmovanje obsega tri stopnje: I. stopnja bronasta značka, II. stopnja srebrna in III. stopnja zlata značka. Zahtevajte od telesnovzgojnih društev norme in navodila!

Nov servis stanovanjske skupnosti Barje

Stanovanjska skupnost „Barje“, ki obsega področje Dolenjske ceste in pa Stradonov, je ustanovila kleparsko-vodovodno instalaterski servis. Potrebe po takem servisu so ugotovili iz številnih prošelj hišnih svetov, ki niso imeli na tem področju te vrste razvite dejavnosti.

Stanovanjska skupnost je z lastnimi sredstvi nabavila nekaj strojev in tudi

MLADINSKI AKTIV IZ DOBROVE
NAM PIŠE

Proslavljanje Dneva republike na Dobrovi

Ze več kot mesec dni pred dnevom republike smo se pripravljali in pogovarjali, kako bi najslovesneje proslavili letošnji jubilejni praznik 29. november. Mladinci in pionirji smo imeli se stanke in vrsto priprav in tako skupno z učiteljskim zborom pripravili res lepo proslavo. Pretekla leta smo počastili Dan republike v šoli, letos pa je šola organizirala proslavo v združenem domu, kjer so prisostvovali tudi starši in ostali domačini. Obisk je bil zelo velik, saj je bila dvorana napolnjena do zadnjega kotička.

Naštudirali smo dva prizora iz Hlapca Jerneja, igrico Rdeča ruta, Belokranjsko kolo, recitacije, pevski zbor je zapel nekaj partizanskih pesmi, telovadci pa so nastopili s simboličnimi vajami.

Ob tej priložnosti so bili cicibani sprejeti med pionirje. Zvečer pa je Šentjakobsko gledališče gostovalo z Borovo dramo „Noč v Globokem“.

Tako smo praznovali 29. november na Dobrovi.

Mladinski aktiv iz osemletke
Dobrova

Na Brezovici nova šola?

V „Naši komuni“ smo v 10. številki brali, da bo 29. novembra otvoritev novega trakta šole na Brezovici, se pravi treh učilnic in prostora za tehnični pouk. Vendar otvoritve ni bilo.

Kaj je vzrok?

Šola gradi gradbeno podjetje „Remont“ iz Dobrove. Podjetje je v letu 1960 prevzelo gradnjo šole ter sklenilo pogodbo z investitorjem ObLO Ljubljana-Vič z obveznostjo, da bo šola zgrajena in uporabna za pouk do pričetka šolskega leta 1961/62. Zaradi slabega in deževnega vremena dela niso potekala tako kot bi bilo želeli. Informirali smo se na podjetju, kako gre z deli in ali bo šola do roka zgrajena. Dobili smo odgovor, da je to nemogoče, ker obrtniška dela zastajajo in da bo usposobljena v teku dveh mesecev, to je do konca oktobra. Ker so dela šla h koncu — toda v tem terminu ni bilo misliti na otvoritev — smo upali, da bodo šola lahko odprli 29. novembra, kar je seveda tudi povzročilo prejšnji članek v „Komuni“. Termin se je moral prenesti na mesec december, toda po vsem videzu se bodo parketarska in pečarska dela še zavlekla.

Po vsem tem zaključujemo, da podjetje ni resno upoštevalo termina in je pri tem pozabilo, da je pouk na šoli v treh izmenah, kar je sila neugodno za otroke, učno osebo kakor tudi za starše. Če bi otroci odgovornih uslužbencev hodili ob 11. uri in prihajali ob 15. uri iz šole, bi jim vsekakor ne bilo po volji in bi tako razumeli tudi negodovanje staršev teh otrok.

Taka neodgovornost je vredna ostre kritike.

PIV

orodja. Servis bo delal poleg pisarne na Dolenjski cesti, kjer so si uredili tudi delavnico.

Servis pri stanovanjski skupnosti bo v veliko pomoč hišnim svetom in se priporoča, da vsa kleparska in vodovodno instalaterska dela, oziroma popravila, prijavljajo v pisarni poleg gostilne Jelčin na Dolenjski cesti.

S. F.

KMETIJSKI NASVETI

Zadružni odkup živine

Pri nakupu in prodaji živine rade nastajajo zmede in nejasnosti, ki pač povzročajo nepotrebna pota, prevažanje živine, zamude časa in tudi prekrške. Ob takih priložnostih namreč nevede in nehote kršimo zakonske predpise, ki urejajo promet živine, kupoprodajne pogodbe in druge zadevne zakonske predpise. Zato je potrebno, da tudi v „Naši komuni“ spregovorimo nekaj besed o trgovini z živino, ki je večkrat potrebna graje kot pohvale.

Mnogim živinorejcem in prav tako tudi odkupovalcem se danes ni povsem jasno, kdo kupuje in prodaja živino našega zasebnega proizvajalca. Vsa živina, ki jo prodajajo na območju neke zadruga, gre tudi skozi roke te zadruga. Izjema pri tem so odstavljene prašički, plemenska goveja živina iz lastne reje, ki jo kmet prodaja kmetu za domačo rejo in posamezni konji, ki jih prevozniki ali pa kmetje kupujejo za lastno rabo.

Živina, ki jo pri nas kupujemo in prodajamo za zakol, predstavlja naslednje vrste: odrasla goveja živina, teleta, prašiči (mršavi in pitani) in konji za zakol. Vso to živino kupujemo na določenih odkupnih mestih ob določenem času (razen že navedenih vrst živali in konj za zakol, ki imajo — ni znano iz kakšnih razlogov — svojo odkupno mrežo).

Kupec in prodajalec vse živine (tudi konj za zakol) je na svojem območju edino zadruga. Zadruga kupuje in prodaja živino na določenih odkupnih mestih, zasebni proizvajalec se pa za ceno svoje živine ne pogaja s predstavnikom podjetja, ampak edino z odkupovalcem zadruga, ki živino prodaja naprej najboljšemu ponudniku. Prednost pri nakupu živine za zakol imajo krajevna obrtna mesarska podjetja, kadar neke vrste živine primanjkuje.

Prepovedan je nakup živine po domovih in še celo brez vednosti zadruga. Po domovih je dovoljeno jemati živino z vednostjo zadruga le tedaj, kadar jo je mogoče pripeljati na odkupno mesto (hudi in težki bik, iz raznih razlogov oslabela živina). Poseben režim odkupa velja za teleta, ker je ta reguliran z odredbo o prepovedi klanja telet (Ur. list FLRJ, št. 29/58). Ta odredba pravi, da je prepovedana prodaja telet izpod žive teže 120 kg. Na odkupnih mestih odreja veterinarski inšpektor občine v smislu določil te odredbe, kam bodo razporejena posamezna teleta: za pitanje, za plemo, za zakol ali pa za vrnitev lastniku za dopitanje.

Prodajalca seveda na odkupnem mestu posebno zanima cena živine. Za ceno se s kupcem, kot že rečeno, pogaja predstavnik zadruga, ker je zadruga kupec in prodajalec. Ceno pa določa ponudba in povpraševanje. Cena živine je med posameznimi zadrugami precej različna iz razumljivih razlogov, ki so prvenstveno v vrsti in kvaliteti živine.

Italijanski kupec ima na primer rad simodolske bika v teži od 450 do 500 kg, ki niso preveč pitani; lepe telice in krave (rodovniška živina) iz Golega nad Igom imajo plemensko ceno od 140 do 160 dinarjev, prašiči od 90 do 110 kg žive teže imajo najboljšo ceno, medtem ko so teleta za pitanje od 10 do 15 din dražja od telet za zakol in tako dalje. Pri ceni je veliko odvisno tudi od tega, kdo kupuje in pa kdo prodaja.

Odkupe na območju občine Ljubljana-Vič-Rudnik (razen Velikolaškega predela) opravljajo po naslednjih razporedih:

1. Odkup telet:

Prvi četrtek v mesecu
Dobrova, ob 9. uri
Polhov gradec, ob 10. uri
Sentjošt, ob 11. uri
Horjul, ob 12. uri

Druga sreda v mesecu

Barje, ob 9. uri
Škofljica, ob 10. uri
Ig, ob 12. uri
Preserje, ob 14. uri
Brezovica, ob 15. uri

Vsa teleta je treba odkupovati samo na navedenih mestih ob navedenem času.

Želja kmetijske zadruga Mokrc v novem letu 1962

PO ZDRUŽITVI PETIH ZADRUG VEČJI PROMET — ZAČETNE TEŽAVE
OVIRAJO PRAVI RAZVOJ — ŠE PREMALO RAZUMEVANJA
S STRANI KMETOVALCEV

Letos v maju je bila opravljena zadnja faza združitve nekdanjih ločenih zadrug v skupno kmetijsko zadrugo „Mokrc“ na Igu. Že prej je bila postavljena uprava, ki ima svoj sedež v Zadrugnem domu, in tako ima sedaj KZ „Mokrc“ v svojem območju nič manj kot 46 vasi ter sega od spodnjega roba Ljubljane do Zapotoka na jugu ter do Podpeči na jugozahodu.

Po likvidaciji nekdanje zadruga Barje so priključili k Igu najprej njen teritorij, v maju lani je sledila priključitev Golega, v septembru Tomišlja, letos maja pa še Lanišča. Področje je torej dokaj obsežno in pričakovali bi, da se bo z združitvijo teh zadrug, ki so bile zares preveč razdrobljene, začela tudi nova doba kmetijstva in živinoreje na tem predelu občine Vič-Rudnik. Toda temu ni tako, zakaj nedavni obisk v upravi KZ „Mokrc“ ter razgovori z odgovornimi činitelji niso pokazali najbolj razveseljive slike.

Že dejstvo, da je nova zadruga glede na področje precej obsežna, dokazuje, da je v zadrugi premalo uslužbenega kadra, ki bi lahko skliceval sestanke v različnih vaseh ter ob tej priložnosti dajal strokovne nasvete, prav tako pa ni moč kontrolirati dejanskega stanja na terenu. Zato imajo urejeno poslovanje tako, da so na Barju in Lanišču uredili svoji izpostavi, vsako z enim uslužbencem, ki skrbi za vez med zadrugami in upravo zadruga, posreduje reprodukcijski material ter opravlja odkupe in plačila kmetom za prodane pridelke. Nasprotno pa to na Golem po enkrat tedensko opravita dve uslužbenki, poslani iz uprave. Seveda je tak način sprejemljiv, menimo pa, da zadruga vendarle izgublja tesnejši kontakt s proizvajalci na terenu.

O vsem tem sta nam pripovedovala upravnik KZ „Mokrc“ tov. Grum in vodja agrotehnične službe tov. Mohorič. Zastavili smo jima nekaj vprašanj, na katera pa sta nam radevolje tudi odgovorila.

— Kako imate organizirano vodstvo zadruga „Mokrc“ in kdo jo upravlja?

„Zadruga vodita zadrugni svet in upravni odbor. Prvi zaseda vsake tri mesece, ker so v njem zastopniki iz vseh dosedanjih zadrug ter iz precejšnjega števila vasi, upravni odbor pa je bolj gibljivo telo in se ukvarja neposredno s problematiko splošne dejavnosti. Sedaj jeseni nameravamo ustanoviti krajevne zadrugne svete, ki bo-

2. Odkup ostale živine:

Vsak prvi in tretji torek v mesecu ob 9. uri pri gostilni „Pok“ na Brezovici pri Ljubljani.

Vsako drugo in četrto sredo v mesecu ob 9. uri na Barju in ob 12. uri na Igu pri gostilni „Gerbec“.

Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu ob 9. uri na Škofljici pri javni tehtnici.

Prvi in tretji četrtek v mesecu ob 9. uri na Dobrovi pri zadrugnem domu, ob 10. uri v Polhovem gradu pri tehtnici, ob 12. uri v Sentjoštu pri gostilni „Ljubljana“ in ob 13. uri v Horjulu pri tehtnici.

Drugi četrtek v mesecu ob 8. uri v Sentjoštu pri gostilni „Ljubljana“ in pa ob 10. uri v Horjulu pri tehtnici.

Četrty četrtek v mesecu ob 10. uri v Horjulu pri tehtnici.

(Se nadaljuje) Cerar Matko

do imeli boljši stik s proizvajalci. Pri našem vodenju gospodarstva pa vendar pazimo, da ne bi zapostavljali nobene vasi.“

— Slišati je kritiko, da se vaša KZ preveč ukvarja z odkupom in posredovanjem tega, premalo pa skrbi za proizvodnjo. Ljudje tudi niso zadovoljni, ker morajo dolgo čakati na plačilo prodanih pridelkov. Ali je temu vzrok pomanjkanje obratnih sredstev in strokovnjakov?

„Problem je v resnici denar, zakaj primanjkujejo nam obratna sredstva, s katerimi bi lahko posvetili več pozornosti proizvodnji, na drugi strani pa ne moremo kmetom zagotoviti točnega plačila prodanih pridelkov; lastnih sredstev namreč nimamo, da bi kmetom plačevali pridelke takoj ob odkupu. Mnogi pridelovalci morajo čakati po mesec dni in še več, to pa zaradi tega, ker podjetja, ki jim posredujemo pridelke, niso še zdaleč točni plačniki. To vse vzbuja nezadovoljstvo pri naših zadrugnikih. Izjema

Nasadi mladih jelš

je le JLA in pa tovarne mesnih izdelkov, pa še ti glede na zapleteno finančno poslovanje ne plačajo takoj. Skoraj stalno imamo tudi za 40—50 milijonov dinarjev dolžnikov.

Glede proizvodnje naše zadruga pa lahko rečemo, da smo bolj odvisni od kmetovalcev, kot pa oni od nas. Ko smo začeli z arondacijo zemljišč, so nam odstopali najslabše zemeljske površine, ki jih je treba nujno meliorirati. To pa stane precej denarja in, ker ga nimamo, smo zamudili celo proizvodno leto, namesto, da bi zemljo čimprej pripravili za posevke. Finančno to resnično ne bo šlo zlahka, še manj pa, če pri tem ne bodo sodelovali vsi zadrugniki. Predvsem pa — potrebna so še ogromna sredstva, če bomo hoteli uspeti.“

— Kakšne so torej perspektive vaše zadruga? V čem vidite nujnejši razvoj, v kmetijstvu ali v živinoreji?

„Vsekakor računamo predvsem na živinorejo, za katero so dani najboljše pogoji. Seveda pri tem ne bomo izključili kmetijstva, zlasti še, ker bo treba gojiti krmo za živino. Za zdaj nameravamo zrediti 250 glav pitane živine, za katero imamo dovolj krme, kasneje pa naj bi na Zapotoku — kjer ni moč organizirati mehaniziranega kmetijstva in se kmetje trudijo z ročnim delom — pripravili okrog 150 ha pašnikov, ker je tam za to najprimernejša površina in tudi zemlja. Tam bo seveda na razpolago tudi najkvalitetnejša krma. Sedaj gradimo tudi dva hleva, ki sta za začetek nujno potrebna, na Škofljici pa smo še zasadili 40 hektarjev z jelšami.

Omenimo naj še naš perspektivni načrt proizvodnje, ki naj bi ga realizirali do leta 1965, s tem pa do neke mere kar precej izboljšali dosedanje stanje.“

— Imate dovolj poljedelske mehanizacije za pomoč zadrugnikom? Kako urejate uporabo letih?

„Do nedavnega smo imeli le en sam traktor, ki pa je večinoma počival in ni bil dovolj izkoriščen. Sedaj imamo na razpolago sedem traktorjev z vsemi najmodernejšimi priključki: s sejalnicami, trosilci gnoja, branami, plugi, kosilnicami in gosenicami za barje. S tem strojnimi parkom je KZ zmožna organizirati kakršnokoli akcijo v pomoč zadrugnikom. Vrh tega imamo še tovorni avtomobil, ki je prav tako namenjen za uporabo kmetovalcem. Težave pa se pojavljajo v tem, ko kmetovalci po svoje izbirajo dneve za razna dela, ne oziraje se na skupne potrebe. Zato je res težko delati razporede za različne vasi in različna dela. Gre pa vrh tega še za rentabilnost strojev, ki naj bi ne bili v nekih obdobjih preobremenjenih, sicer pa bi stali neizkoriščeni.“

— In ob koncu še vaše želje?

„Teh v resnici ni malo. Kolektiv zadruga želi, da bi med kmetovalci našel na pravo razumevanje, sam pa bi rad vsem pomagal. Tudi napak, ki se pojavljajo med uslužbenci, bi se radi izogibali, da bi zaživeli vsi, z zadrugniki vred, v resničnem sožitju, v prid nadaljnjega napredka zadruga. Kmetovalci naj bi se ne zatekali k zadrugi samo takrat, kadar želijo nje ne pomoči, ampak naj bi tudi sami neovirano pomagali s spodbudno in konstruktivno kritiko, da bi uslužbenci zadruga spoznali, kje in kdaj pogrešijo. Ne navsezadnje pa bi morale tudi krajevne vaške skupnosti in organizacije SZDL bolj sodelovati z našo zadrugo in ji nakazovati potrebe terena, da ne bi prihajalo do nepotrebnih navskrižij med zadrugniki in nami. Že na različnih sestankih z zadrugniki smo se večkrat dotaknili teh problemov, tako glede skupnega dela kooperantov, kot strokovne plati, in zato želimo, da bi postali resnična skupnost v okviru nove KZ „Mokrc“, ki se mora za zdaj še boriti z začetnimi težavami, a želi vsem res vse najboljše.“

* * *

Razgovor je jasno nakazal pozitivno in tudi senčne strani delovanja te zadruga ter razumevanje nekaterih in nerazumevanje drugih zadrugnikov, toda vsi se moramo zavedati, da zadruga ne išče samo svojih interesov, temveč ima osnovno nalogo pomagati k čim hitrejšemu izboljšanju kmetijske proizvodnje na južnem delu Ljubljane. Zato menimo, da bo ta članek, posvečen problemom KZ „Mokrc“ na Igu, našel na pravilen odmev med vsemi, ki so neposredno zainteresirani za boljši procvit te zadruga.